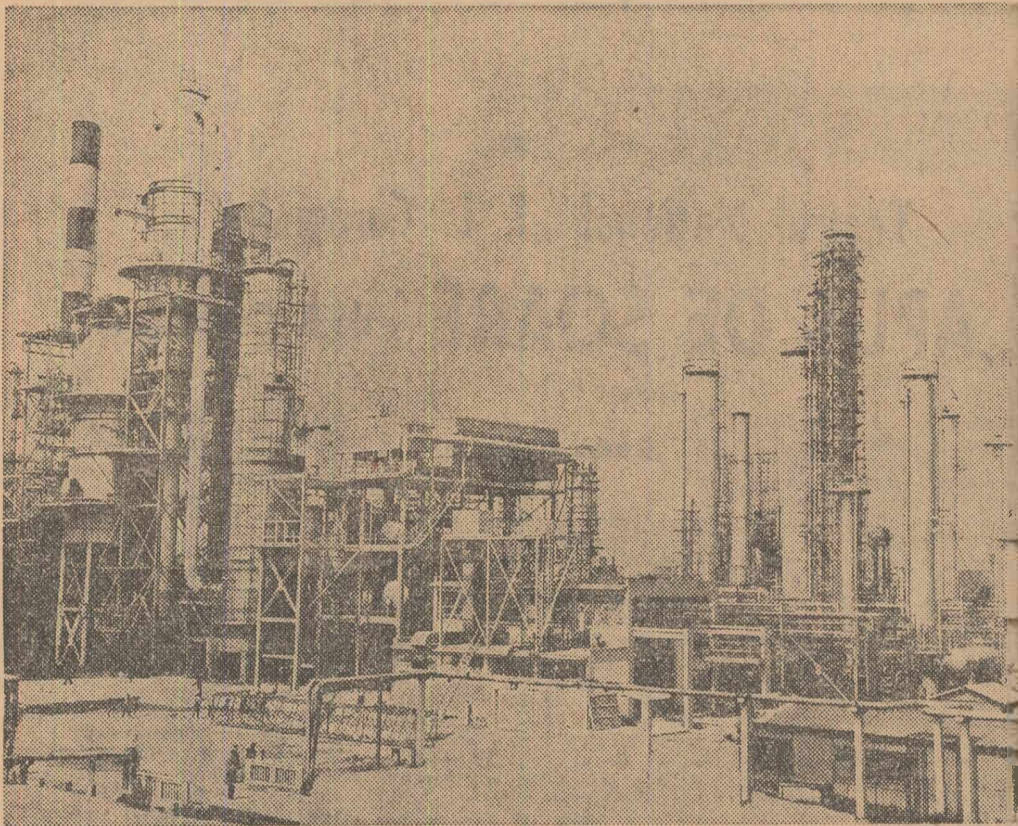

Noua platformă de cracare catalitică din cadrul Rafinării de la Brazi
Foto: AGERPRES

La Rafinăria Brazi a intrat în funcțiune

COMPLEXUL PENTRU PRELUCRAREA DISTILATELOR GRELE DE ȚIȚEI

Declarația făcută ziarului nostru de ing. Nicolae Ionescu,
adjunct al ministrului petrolului

Ieri ni s-a anunțat că la Rafinăria Brazi a intrat în funcțiune înainte de termenul prevăzut Complexul pentru prelucrarea distilatelor grele de Țiței, cel mai mare complex de acest fel din țara noastră, unic în Europa prin concepția sa.

În legătură cu acest eveniment, ing. NICOLAE IONESCU, adjunct al ministrului petrolului, a făcut ziarului nostru următoarea declarație:

Întrearea în funcțiune a Complexului pentru prelucrarea distilatelor grele de Țiței, reprezintă o nouă treaptă pe calea indicată de partid în vederea valorificării superioare a petrolului. Este suficient să arătăm în acest sens că VALOAREA PRODUCȚIEI GLOBALE REALIZATE ÎN CADRUL COMPLEXULUI ESTE SIMILARĂ CU

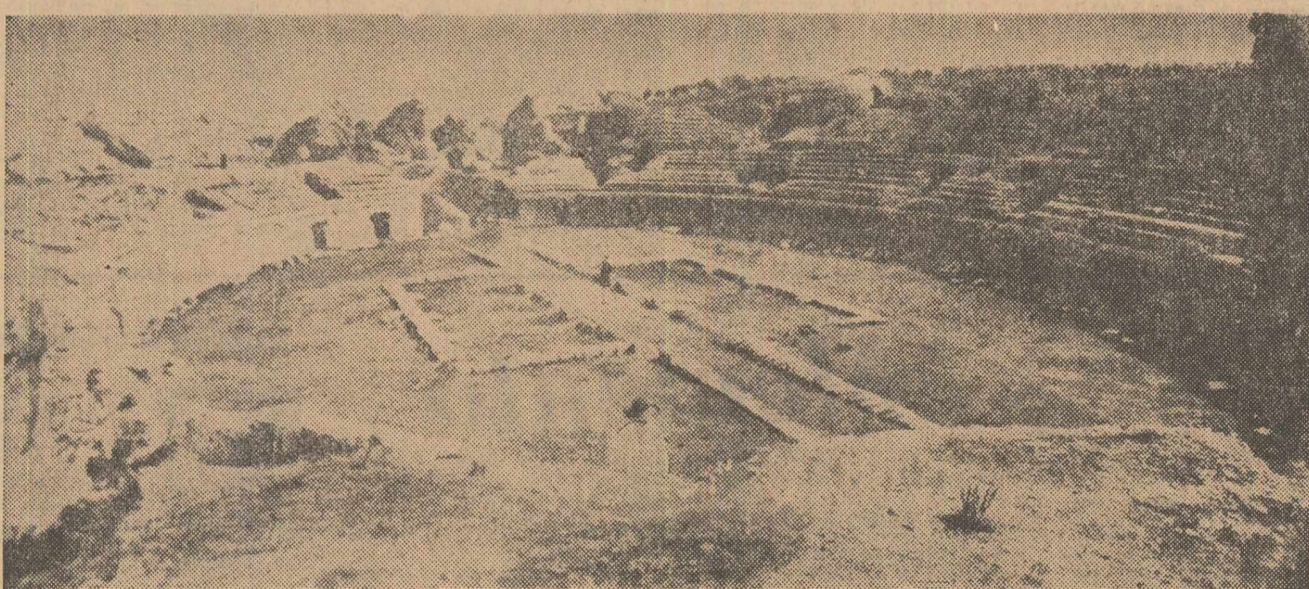
CEA A RAFINĂRIILOR CIMPINA ȘI PLOIEȘTI-NORD LUATE LA UN LOC, CA PE ÎNTREAGA RAFINĂRIE BRAZI ÎNTRAREA ÎN PRODUCȚIE A NOII UNITĂȚI CONTRIBUIE CA VALORIFICAREA MATERIEI PRIME SĂ SPOREASCĂ CU PESTE 10 LA SUTĂ. La fel de semnificativ este și faptul că ANUAL INSTALAȚIA DE CRACARE CATALITICĂ DIN CADRUL COMPLEXULUI VA PRELUCRA 1.100.000 TONE DE DISTILATE GRELE DE ȚIȚEI, CARE PÎNĂ ACUM SE FOLOSIR CA PĂCURĂ PENTRU ARS. Plecând de la această materie primă se vor obține benzină auto cu cifră octanică ridicată (minimum 92), motorină superioară cu grad scăzut de congelare, gaze lichificate utilizate în industria petrochimică și pentru uz casnic.

Alte instalații de cracare catalitică, cît și cele pentru fracționarea gazelor, hidrogenarea motorinelor, îndepărtarea compuşilor cu sulf din

benzină și hidrocarburi grele și altele auxiliare, ce compun complexul, toate înfise pe o suprafață de peste un hectar, se caracterizează printr-un înalt grad de automatizare care permite conducerea centralizată a procesului tehnologic. Pregătirea temeinică, alături de înaltă calificare, a personalului care a preluat instalațiile este ilustrată de faptul că de la început complexul produce în condiții tehnice și tehnologice normale.

PRINTR-O BUNĂ ORGANIZARE A LUCRĂRIILOR ȘI MECANIZAREA PE SCARA LARGĂ A OPERAȚIILOR GRELE, CONSTRUCTORII ȘI MONTORII DIN CADRUL MINISTERULUI DE CONSTRUCȚII PENTRU INDUSTRIA CHIMICĂ ȘI RAFINĂRII AU REALIZAT NOUL COMPLEX PETROLIER ÎN 18 LUNI, FAȚĂ DE 24-26 LUNI, CÎT A DURAT CONSTRUIREA ALTOR UNITĂȚI DE VALOARE ȘI MĂRIME ASEMĂNĂTOARE.

Cliseul de jos: LINGA SEVILLA DE AZI: O PARTE DIN RUINELE ORAȘULUI ITALIC, LOCUL DE NAȘTERE A ÎMPĂRĂTULUI TRAIAN.

Clisei în pag. a 3-a: CLIPA ȘI DURATA LAOLALTĂ de Cicerone Theodorescu.

ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ

HARTA FETEI INVIZIBILE A LUNII

Această cea dintâi hartă — aproape completă și pe cale de a fi desavârșită — a fetei invizibile a Lunii, realizată pentru serviciile N.A.S.A. (Administrația Națională pentru Cercetarea Spa-

(Continuare în pag. a 6-a)

DE LA LUME ADUNATE

tare și de după o perdea apăsătoare. Aș dori să încerc un pardestiu. Numărul 42.
— N-avem! Doar 48.
— Ba aveți! Uitați-vă, cel de colo, mai scurt...
Contrariată, vânzătoarea smulge pardestul și îl aruncă literalmente în brațele solicitatoarei.
În cabina de probă are loc apoi următorul dialog între cele două vizitatoare ale „Evei”:
— Îți vine perfect. Să-l porți cu plăcere!
— Mi-e ciudă doar că tocmai acum n-am bani la mine. Trebuie să dau o fuoaă pînă acasă.
În acel moment ușa cabinei se deschide violent și glasul plin de indignare al vânzătoarei răsună la tonuri tot mai înalte:
— Să vă fie rușine! Veniți la magazin fără bani. Halal cumpărătoare!
— Dar...
— Nici un dar! Să vă fie rușine! Incurcați oamenii de pomană!
Frumos magazin, „Eva”. Însă... Însă întâmplarea de

PAUL MARIAN

(Continuare în pag. a 2-a)

Proletari din toate țările, uniți-vă!

România liberă

ORGANUL SFATURILOR POPULARE DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Anul XXV nr. — 7126

Duminică
17 septembrie
1967

6 pagini 30 bani

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit pe ambasadorul Republicii India

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a primit sîmbătă, 16 septembrie 1967, pe ambasadorul extraordinar și plenipo-

tențiar al Republicii India în Republica Socialistă România, Amrik Singh Mehta, în audiență de prezentare. Cu această ocazie a avut loc o convorbire cordială.

Vizita primului ministru al Turciei, Suleyman Demirel

Sîmbătă dimineața, primul ministru al Turciei, Suleyman Demirel, cu soția, împreună cu ministrul afacerilor externe Ihsan Sabri Caglayan și soția și celelalte persoane oficiale de turce au plecat cu avionul într-o scurtă călătorie pe litoral.

Ing. Nicolae Berbu, vicepreședinte al Consiliului Superior al Agriculturii, și de ing. Petre Tomorogă, directorul stațiunii. Dînd o înaltă apreciere felului în care munca de cercetare științifică îmbinată cu o tehnică modernă a reușit să valorifice într-un mod intensiv pămînturile dobrogene — al căror exemplu edificator este Murfatlarul — premierul turc a urat gazdelor succese tot mai bogate în activitatea lor.

Oaspeții turci au fost însoțiți de Alexandru Boabă, ministrul petrolului, Vasile Sandru, adjunct al ministrului afacerilor externe, și Ion Drînceanu, ambasadorul Republicii Socialiste România la Ankara.

La aeroportul orașului Constanța, premierul turc a fost salutat cordial de Petre Nicolae, președintele Sfatului popular al orașului, și de alte persoane oficiale locale. Tîrziu în costume naționale dobrogene au oferit oaspeților flori.

Oaspeții au făcut o vizită la Sfatul popular al orașului Constanța, unde președintele sfatului a făcut o scurtă prezentare a orașului și litoralului. A fost vizitată apoi moscheea din Constanța, unde oaspeții au fost întâmpinați de muftul faub Mehmet, șeful cultului musulman din România.

Muzeul arheologic, cu vestigiile sale milenare, a constituit, de asemenea, un loc de popas. Părăsind cunoscutul asezămint de cultură constantean, premierul turc a adresat profesorului Vasile Canache, directorul muzeului, cele mai calde felicitări pentru posibilitatea de a fi fost oferită de a cunoaște, prin intermediul bogatelor exponate, aspecte ale trecutului îndepărtat al acestor meleaguri românești.

Coloana mașinilor s-a îndreptat apoi spre stațiunea viticolă Murfatlar, unde oaspeții turci au fost salutați de

A urmat o vizită cu mașinile la Mamaia și Eforie Nord. În această ultimă localitate, la hotelul „Europa”, președintele Sfatului popular al orașului Constanța, Petre Nicolae, a oferit un dejun în cinstea oaspeților. În timpul dejunului, gazda și premierul turc au toastat pentru dezvoltarea în continuare a relațiilor de prietenie și colaborare dintre România și Turcia.

În timpul vizitei pe litoral, numeroși localnici și turiști străini au salutat călduros pe oaspeții turci.

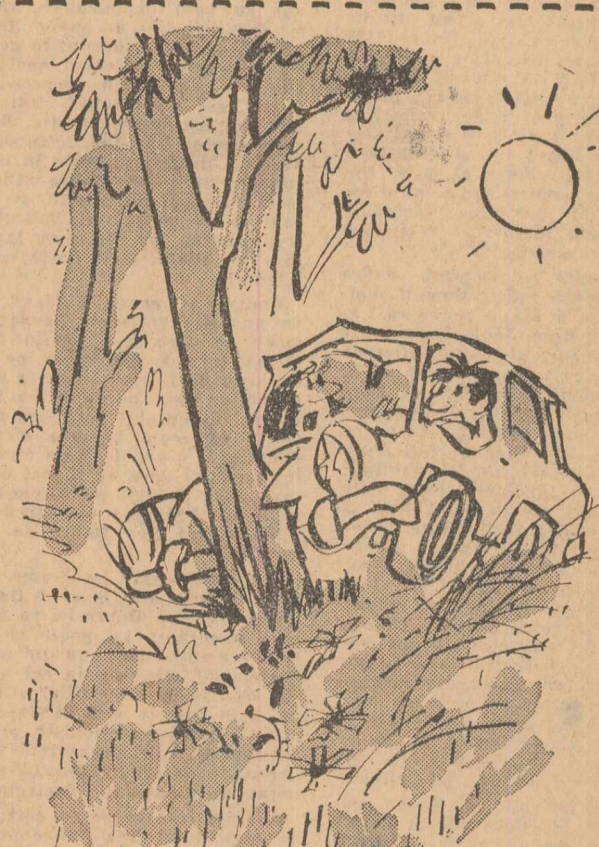
Seara, primul ministru al Turciei, Suleyman Demirel, cu soția, împreună cu președintele Consiliului de Miniștri, Ion Gheorghe Maurer, și soția, au asistat la concertul prezentat, în sala mare a Palatului, de orchestra simfonică a Radioteleviziunii române, cu concursul violonistului Isaac Stern, în cadrul Festivalului internațional „George Enescu”.

Au luat parte, de asemenea, persoane oficiale române și turce.

Concertul s-a bucurat de un frumos succes. Au fost oferite flori din partea celor doi șefi de guverne. (Agerpres).

UNA PE ZI

DE MATTY

— Sînt sigură că ai făcut asta ca să n-ajungem la Pitești, la mama

Guinea Spaniolă va obține independența în iulie 1968

SAN SEBASTIAN 16 (Agerpres). — În urma motiunii adoptate recent de Comitetul special al O.N.U. pentru decolonizare, Cabinetul spaniol, înfruntat la San Sebastian sub președinția generalului Franco, a hotărît să dea curs motiunii, convocînd o conferință constituțională în vederea acordării independenței Guineei Spaniole, pînă în iulie

1968. Ministrul Informațiilor, Manuel Fraga, care a anunțat această hotărîre, a precizat că conferința va avea loc la 30 octombrie, la Madrid. Guinea Spaniolă cuprinde Insula Fernando Poo și teritoriul Río Muni, situat la frontiera Camerunului. Spania a acordat în mod formal Guineei autonomia în 1963.

Nea Dobre și... cei șapte pitici

Principala reformă care rămâne legată de numele lui Răcoianescu a fost dezrobirea și împroprietărirea țăranilor. Căsuțanu țărănescă aparca un fir roșu ce se poate urmări în întreaga noastră istorie medievală, caracterizată prin dependența țăranilor de moștile boierilor și miniștrilor. Țăranii (rumini și vecini) erau legați de glie și obligati să presteze muncă agricolă și domestică la bunul plac al stăpînilor feudali, în schimb, dreptul de folosință a unei părți a moșiei cultivate de dîșii și pentru care plăteau o jumătate din produse. Reformele din epoca fanariotilor desființaseră o parte din servitutele țărănești: numărul zilelor de muncă gratuită (claca) urmează

Teatrul Național „I. L. Caragiale”
„APUS DE SOARE” de B. Delavrancea

O întâmplare la „Eva”

PAUL MARIAN

Discino de duminică! „Spor” si evident „Magazin 111”, o emisiune de muzică populară. „Cortul cu două creste” de Gh. Vlad. In plus un scurt metraj al celebrului regizor Ion Popescu despre muzică si o emisiune de muzică ușoară.

9,02. Ginnastica de tinutorea „Spor” si „Magazin 111”, o emisiune de muzică populară.

11,00 — Emisiune pentru sate. 11,20 Al IV-lea Concurs si Festival International „George Enescu”. 14,15: „Spor” si „Magazin 111”, 19,30: Telemagazin de sate; 19,50: Interpreti de muzică populară in studio.

Cortul cu două creste” de Gh. Vlad. 21,30: Varietate; 22,16: 22,30: „Scală obolitoare” de Yves Jamneque (film artistic de scurt metraj). 22,00: „Clacă felinaree se aprind” Emisiune muzicală de Stefania Dorlean. 22,30: Telemagazin de noapte. 22,40: Telesport.

Memento

• Unde este al III-lea regel
 omis 21 49 45 orele — 20,30; Tr
 la-grădina orele 19,30;
 • Printre vulturi; Fleacă
 21 35 40, orele 15,30 — 18 — 20,30
 • Eroul de la Cong. Le; Vi
 21 38 22, orele 15,30 — 18;
 • Cu bărbelii e alăd pe
 este: Morita (14 27 14), orele 14,30
 15,30 — 18,30 — 20,30; Volga
 19 1 26), orele 10 — 18 — 18,15 —
 20,30;
 • Jandarmul la New-York
 popular (35 15 17), orele 16,30 — 15,30
 18 — 20,30;
 • Clăuitori! de aur din Ar
 annas: Arta (21 31 66), orele 10,30 —
 15,30 — 18 — 20,30; Arta-grădina
 orele 16,30;

(17 39 70) ore 15.30 – 18, Corcoran
 (17 42 55) ore 15.30 – 18, 20.30
 Don Gaspari, Les (31 71 71)
 ore 15.30 – 18,
 • Dragostea mea, Drum
 Săriti (31 28 13), ore 11 – 15 – 17.30
 (31 71 71), ore 15.30
 • Momentul adevarului
 Ertogazi (17 38 81) ore: 15.30 –
 18 – 20.30,
 • Canaliile Gulelei (17 55 47)
 ore 15.30 – 18 – 20.30,
 • Sapte băieți ai ei strengăru
 Ulfen, rânduri (17 10 21), ore
 18 – 20, Ferentari (23 15 50) ore: 15.30
 – 18 – 20.30,
 • D-ale carnavalului: Expo
 titlu (18 10 88), ore 19.30,
 • Angelica și regele: Percu
 reștrănu (16 22 73), ore 18.30,

medu". I-a precedat o „Telegență”
despre ca întotdeauna pasionații par
să se simtă în largul lor, înconjurându-
și cu picături. Măa puțin pasionații
ca să întotdeauna, ni s-a părut că
nu pentru felul „V8 așteptăm
6:00”. Căci, în clude faptul că
astă este foarte înădră, această e
une nu reușește să ajungă la
ritărate, ocupându-se de lucruri c
să din cadrul specificul ei (Har
mofică) omînd înă să se oc
cămă de ceea ce ar interesa
mult pe telespectator. Și des
deși desigur ultimul lucru de care
mele a-a putea dezinteresa, totu
și a numal model le interesează.
Interesă credem un reportaj des
în care își împart timpul feli
re muncesc, o discuție amplă d
re educative, prezentarea unor f
lebre, oameni de știință, acir
ritorifice etc. etc. Dar cîte nu

Discuția de duminică, „Sport” și
evident „Magazinul III”, o emisiune
de muzică clasică, „Teatru cu
doză crește” de Gh. Vișd. În plus un
scurt material al celebrului regizor
Ștefan Popescu despre o emisiune
de muzică ușoară.

9,02: Gimnastica de favoritate
19,00: Pentru copii și tineretul școlar
20,00: Emisiune pentru satul. V. 1
Al IV-lea Concurs și Festival Interna-
țional „George Enescu”. 14:15
Sport 18:15; Magazin III, 19:30: Te-
lejournal de seară; 19:50: Interpret
prezent. 20:10: Teatru în studio:
Cocoșul cu două creste — comedie de
Gh. Vișd. 21:20: Varietăți pe 16
18
21,30: „Escală obolatorie” de
Gh. Vișd. 22,00: „Căminul de
secur” meșteșug. 22,00: „Căminul de
se aprind” Emisiune muzicală de
Sfânta Dorina. 22:30: Teletelent
noapte. 22:40: Teletent

L. Caragiale) sala Comedie
[47-71] ora 9,30; Singe vieșene
Teatrul de operă [14-50] ora
9,30; Năncleddre în folclor: Te
atru Giulești în sala Teatrului de Co
medie ora 19; Scutul la doamna
de la Ștefănești, Teatrul de ope
ra 20; O strig de perle
Teatrul evreiesc [21 36-71] ora 20
Orchestra simfonică a Radiotelevizi
unii; Dirijor: Iosif Costea; Sala ma
joră Palatului ora 21; Recitările al
teatrului de operă și de balet ale
Teatrului a Palatului ora 18; Ora spanio
lă; Opera Română ora 20.

cinematografe

SELECȚIA NOASTRA

● ● - filme foarte bune
● - filme bune
● - filme mediocre
Fără titlu e notele - film slab

orele: 19,15; ● Cum săhuri un milion; Victoria (16 29,79), orele 9,30 — 13,30; ● Claudiu (22 44,01), orele 9, — 11,15 — 13,30; ● 16,15 — 18,30 — 20,45; Aurora (33 04,68), orele 8,30 — 11,30 — 14,30 — 17,30 — 20,15; Florescence (12 28,30), orele 10,30 — 13,45 — 16 — 18,30 — 21; Flămura (23 07,40), orele 9, — 11,45 — 14,45 — 17,45 — 20,45; Aurora grădina, orele 10,15; Progresul-Parc orele 10,30. ● Procesul de la Verona Cantă (12 24,00), orele 9,30 — 12,45 — 15 — 19 — 20,45. ● Femele născătoare: Ursula (13 04,04), orele 10,30 — 13,30 — 18 — 20,30. ● Bunde de Inşi Doamna (16 83,38), orele 11,30 — 13,45 — 18 — 18,30 — 20,45

20. Lady Macbeth din Sibaria
 Unirea (17 10 21), ora 11 — 16 — 18, 15
 21. Ode este al Hilei regelui
 Tomis (15 10 20), ora 20, 30, 40
 Tomis-grădina ora 19, 30;
 22. Printre vulturi; „Feceria
 (21 35 40), ora 15, 30 — 18 — 20, 30
 23. Eroul de la Cong Ly; Vi-
 tan (21 39 22), ora 15, 30 — 18;
 24. Cu bărbăni și o ață po-
 veste; Miorita (14 27 14), ora 14, 30
 15 — 16, 30 — 18, 20, 30, 40
 (11 91 26), ora 10 — 18 — 18, 15 —
 20, 30;
 25. Săndarmul în New-York
 Popular (35 15 17), ora 16, 30 — 15, 30,
 18 — 20, 30;
 26. Căuștorii de aur din Ka-
 nansas; Arta (21 31 66), ora 10, 30 —
 15, 30 — 18 — 20, 30; Arta-grădina
 ora 19, 30;

29.000 (23 94 10) orele 20,15;
 ● Zodia feciorelă: Progres
 (23 94 10) orele 15,30 – 18; Cotroceni
 (32 56), orele 15,30 – 18 – 20,30;
 ● Don Gabriel: Lira (31 71 71)
 orele 15,30 – 18,15;
 ● Dragoșnele: mesa: Drumul
 Sărbii (31 28 13), orele 11 – 15 – 17,30
 – 20; Lira (31 71 71), orele 20,30
 – 22;
 ● Momentul adevaratului
 Cîmpului: (17 38 71) orele 15,30 –
 18 – 20,30;
 ● Căneliile Gînești (17 55 47)
 orele 15,30 – 18 – 20,60;
 ● Săpăturile și altele
 ● Ușile: (17 50 121), orele
 18,00 – 20,00;
 ● Feranți (23 57 10) orele 15,30
 – 18 – 20,30;
 ● Dăle carnavalului: Expozi
 ția (18 10 88), orele 19,30;
 ● Angelica și regele: Percu
 ție (18 22 73), orele 18,30 – 20,30

medu". I-a precedat o „Telegenie”
despre ca întotdeauna pasionații par
a fi în stare de război. „Telegenia”
a piculat. Măa puțin a pasiona-
rilor ca întotdeauna, ni s-a părut e-
ra pentru felul „V8 așteptăm
6000”. Căci, în clude faptul că
nu este foarte înădră, această e-
nune nu reușește să ajungă la
ritărate, ocupându-se de lucruri
să din cadrul specificului ei (Har-
mofită) omînd înăz să se ocu-
căm de ceea ce ar interesa
mult pe telespectator. Și deși
desigur ultimul lucru de care
mele a-a putea dezinteresa, totu-
și numai modela le interesează.
Interesa credem un reportaj des-
păr în care își împart timpul
re muncesc, o discuție amplă
e educative, prezentarea unor
lebre, oameni de știință, aciri-
litorate etc. etc. Dar cîte nu

Dincolo de duminicalul „Sport” si evident „Magazinul III”, o emisiune care este la fel de interesanta ca cea cu două creste” de Gh. Vlad, în plus un scurt material al celebrului regizor românesc Constantin Călinescu și o emisiune de muzică ușoară.

9,02; Gimnastica de favoritate

19,00 Pentru copii și tineretul școlar

20,00 Emisiunea pentru satul și oraș

Al IV-lea Concurs și Festival Internațional „George Enescu”. 14:15

Sport 18:15; Magazin III, 19:30; Telem Jurnal de seară 19:50; Interpret preferat. 20:10; Teatrul în studio: Cocorul cu două creste — comedie de Gh. Vlad 21:20; Varietati pe... 16:18

21:30 „Escală obolatorie” de Gh. Vlad

22:00 Concerte de muzică ușoară

22:00 „Căminări” de Mihail Gheorghe

Se aprind! Emisiunea muzicală de Ștefan Dorlan. 22:30; Telem Jurnal de noapte. 22:40; Telespect...

CLIPA ȘI DURATA LAOLALTĂ

Cicerone Theodorescu

„Pomenirea celor morți de curind mai deșteaptă încă jale...
Morții de demult nu mai dau nici dor, nici durere celor de azi. Pomenirea lor e numai un gând palid. Și gândul acesta, al rezei amintiri, îi trebuie tot singele viu al amintitorului spre a învia într-o viață deplină...
Să pomenim pe întemeietorii.”

Bustul împăratului Traian aflat la Capitolul din Roma

rintelului său, sub Vespasian, împinse șaisprezece) a putut să deslușească și să capete în mod decisiv, din primii ani, marea sa lecție de o viață.

De dincolo de vremea lui Cato Bătrînul, severa tradiție romană învestea pe tatăl familiei cu drepturi unice și totale în ce privește creșterea, modul de viață al copilului, obligația acestuia de a da ascultare cu strictețe modului de viață al înaintașilor.

La șaisprezece ani când fiul îmbracă „toga virilis”, olibă în întregime așa cum o purta cei virșnici ca semn al deplinei învredniciri cetățenești, Traianus-Pater urcase treptele consulatului, Seneca murise cu cinci ani în urmă, dar pe sfârșitul Traian îl putem vedea de pe atunci temeinic format. Format în acel spirit sănătos care-l făcu, ajungând împărat, să edicteze emanciparea copiilor de sub tutela dreptului de viață și de moarte al părintelui (caci acesta era liber să-i maltrateze, să-l vîndă ca sclavi sau chiar să-l ucidă); în același spirit de echitate și clementă care-l făcu să oplice și în Spania, când el însuși ajunse guvernator acolo, principiile guvernării tatălui său, în aceeași orientare dreaptă pe care o aduse cu sine și în Dacia după ce o învinse, ușurând relațiile obisnuite dintre învingătorii și învinși, cucerind-o în realitate a doua oară prin respectul legilor pentru toți.

Astăzi, despre mica cetate care a adăpostit copilăria și tinerețea lui Traian, abia câteva resemnate mormane de resturi și pietre mai dau mărturie. Dar în primul rînd de ele este legată ziua de 18 septembrie și gândul cel mai pios mai ales către ele ni-l poartă.

Intovărgisim astăzi și confirmăm cu emoție observațiile lui Pliniu cel Tânăr care, în celebrul său „Panegiric”, singura sursă biografică păstrată de la un contemporan al împăratului, spunea: „Arcurile de triumf și statuile, altarele și chiar templele se dărimă și se risipesc în întinerie. Viitorimea le uită, uneori le acoperă și cu hule. Dar cel care știe să biruie lăcomia, să-și stăpînească nemărginita putere, să-și înfrîneze poftele, acela tot mai mult înfloreste cu trecerea timpului și pe vecie își câștigă laude nesfîrșite... Un stăpînit nu trebuie numai să-și facă faimă, ci să și-o facă bună. Iată de ce; nu prin chipuri și statui, ci prin virtuți și merite trebuie să și-o perpetueze... E ceea ce ne dovedește cu prisosință tu, Traiane, a cărui înfrățire plăcută și chip binevoitor stau de-a pururea în graiul, în ochii și în sufletul tuturor...”

Scumpă ne este priveliștea ruinelor oragului Italica de altădată. N-o cunoaștem decât din fotografie pe care o avem în față. Pușini dintre noi au văzut-o adevărat. Dar o avem în față. Dar o avem în față. Dar o avem în față.

Successes însemnate a obținut Traianus-Pater tocmai prin ceea ce el însuși învățase desigur din „Scrisorile către Lucilius”, din gândirea și experiența de viață a mentorului său moral care infiera cu dezug deosebite din omeneii liberi și sclavi, proclamând fără teamă, în fața timpului său odios, dreptul tuturor la libertate.

În exemplul de fiece zi al muncii guvernatorului la rezolvarea treburilor obștești ale provinciei, în respectul legilor, în introducerea peșterilor de răzvrățiți ale popoarelor învinse din lăbia, în știința de a le conduce cu înțelepciune și temeritate, cu dreptate și înțelegere, Traian (care la moartea lui Seneca adevăra doispneze ani iar în vremea Consulatului pă-

aur: această boltă dintăi a luminiilor nerisipite, deși încă plină de nedeslășiri, o populăză deslușindu-se tot mai clar mișcările, pașii, silueta bărbatului puternic care avea să conducă popoare plămădindu-le și edificându-le în tipare fără de moarte; din această poartă de nimb se desprind plutitoare și se caută prin memoria veacurilor fișii fierbinți de frize rănite, crîmpe de capiteluri reînviolate, izbucniri de coloane maro — și toate se realizează treptat între ele închegind fără cîntire de atunci încocoare contururile zidirii poporului nostru.

18 septembrie, anul 53 e.n., Italica...

Alta tot: data și locul unde s-a născut cel care ne-a dat naștere.

De atunci și de acolo, bate singele viu al amintirii lui și răsună gemene în timpuri ore generoase și secole avarie, suferințe efemere și ecuri milenare, clipa și durata laolaltă.

Ilustrație de Mihai Vulcănescu la volumul „Poezii” de Nicolae Labiș în curs de apariție la Editura Tineretului

A FOST ODATA, CA NICIODATA

Ion Istrati

De la Dorohoi și până la satul Alba, mașina nu face mai mult ca trei sterturi de oră. Am pornit recent într-o călătorie după amiază de septembrie. Soarele blînd se uita spre noi, neclintit al asfințitului care se pogorîseră pe culmile îndepărtate ale zărilor, lăsînd străluminat în largurile sale tot albastrul senin al cupolei cerului. Nu am mai fost de destulă vreme prin partea locului, dar tîn bine minte vîlle și dealurile, podetele ce se ivesc înainte și satele înșirate pe marginile soarelui, după cum nu am uitat nici pietrele kilometrice care marchează lungul drumului până la tîrgul Darabaniilor și mai departe, pînă la Rădăuți și cel de pe malul Prutului. Le știu prea bine pe toate din anii copilăriei și al adolescenței de odinioară, ca unul care eram obligat ca, măcar o dată pe lună, să tot bat anevoale calea cu pasul, cîte șapte-opt ceasuri în șir, pînă acasă. Înfruntam astfel, pe-atunci, glodurile și ploile toamnelor, omăturile ierurilor și zăpușeala verilor, mărșind distanța de la Dorohoi și pînă în satul bastinel mele de unde, mort-cort trebuia să mă înapoiez la oraș cu bani pentru taxele școlare, pentru cele cărți

și pentru plata mesei la internat. Năpăstuit ca și mine și dați afară de orele de clasă, scoși de urechi la amiază din sufragerie ori seara din dormitoare, erau și destui alții. O porneau și ei înălțîmîți, blefuri pe poarta liceului și-o apucău apostolește care către Rediu și spre Probotești, care spre Vlăsnești și Avrămeni, spre Adăseni și Zamostea s.a. Cînd ne întineam, după cîteva zile, aveam cu toții tălpile beșicite și umflate ca buțile.

De-atunci însă e mult și iată azi, cît ai fuma o țigară-două, am și ajuns la destinație. În centru, unde oprim, la numai cîțiva pași pe podul cel mare care trece peste pîrlul ce vine din cariera de piatră din spațiile Lupenilor, staționează autocamioane, care fac regulat curse pînă la Suceava. Și stau așezate sau trec fugă zecii de autocamioane care coboară cu plîmul de la minele de la Mîrșani sau vin și se duc cu mîrfuri pentru cooperative și pentru aprovizionarea orașelor. Mă uit lung la magazinu „Universal” în fața căruia tocmai s-au descărcat baloturi și mîrfuri felurite, vîd lăzi bușite cu diverse produse alimentare, observ rafturi pline și la bufetul din crucea drumurilor și, nu știu cum, o clipă, gîndurile îmi fug fără voie în trecut. În anii dinaintea războiului, veneau lipînd pe-aici, ruși și desuți, cu numai un cămeș negru de tort și fără izmene, biețași ca de 10-11 ani. Veneau treap-treap! cu două-trei ouă în poală și cu-n păharuț de la candelă în mînă, nu mai mare decît oul de rață, să cumpere de la prăvălie cîte 50 gramme untdelemn pentru uns păștile care se ardeau în ceanul de-acasă, de pe pîlă. Sau veneau plugari în etate cu cîte-un tăbîlțoc de grîu în spate, să-l vîndă și să-și scilpulască astfel cîteva gologani cu care să-l cîntească și pe cel de la primărie spre a le elibera mai lesne un extract de naștere pentru vreun copil ce trebuia înscris într-una nălia primară. Parcă au trecut veacuri de-atunci!

La sfatul popular al comunei Hudești fac cunoștință cu președintele. — Ștefanu Chirică Gheorghe! se recomandă acesta într-adins, astfel lămurindu-ne ca să-mi dau seama al cui e și de unde se trage. Președintele e însă din Alba, stă cu casa lîngă pîrlul ce vine tocmai din Băraceni, din fundul pădurii Floroiului. E un bărbat înalt și colănos, cu fața pîrlită de soare și se cunoaște, după regula hîrtiilor așezate pe birou că e un om ordonat. A deprins asta încă din anii stagiului militar. Nu l-am știut pînă azi. O știu numai pe Floarea, pe nevastă-sa, care-l fata mătușei Profira, megieșă cu pîrîntii mei și cumătră. O știu pe Floarea din urmă cu 7-8 ani pe cînd era secretară a organizației de partid din Alba, de cînd le tot vorbea oamenilor despre foloasele agriculturii socialiste.

Cooperativa agricolă de producție s-a întemeiat după aceea. Acum satul meu Alba, împreună cu Baranca, alcătuiesc C.A.P. „Tractorul” și astfel arată și oamenii și locurile. Îl as-

cult și pe președintele Th. Sirghi cum istorisește de problemele C.A.P.-ului unde pînă mai an, treburile n-au mers tot-mai bine, de mai buna întocmire a drumurilor și izlazurilor, de iazurile noi, mîndru amenajate la Axintele și sub coasta Bascului, de înfrumusețarea satelor și mă bate gîndul să-l întreb și de școală.

Cu școala din Alba e o poveste veche și tristă. Tata, mama au învățat pe cîntări la școală din Lupeni, una ce fusese înjehbată în anii domniei lui Vodă Cuza și la care umblau, ca vaf de ei, copiii din șapte sate, fiindcă vorba nu știu cui, pe-atunci școlile erau rare ca stelele cele cu coadă, iar analfabetismul era în floare. Eu însumi am apucat „școala” din Alba pe cînd se afla la întru-o sărmană odale luată cu chirie la Ion Harabula, ba într-alta la Chirică Apăvaloaie. Cît despre învățători, la noi în urmă cu 25 de ani decît cel mult doi.

Revăd, după discuția cu președintele, satul. Parcă nu mai e cel de altă dată, prohodit între dealurile golase sau sprincenile de pădure, care îl înconjoară. Încopînd însă de cîțiva ani, se ridică ici-colo, case noi, în marginea dintre Lupeni se rînduiesc grajdurile și celelalte a-careții ale cooperativei, iar undeva nu departe de toacătoarea de nutreț pentru siloz, stă gata de piecare, pentru noi transporturi, un autocamion.

În inima satului, pe fosta toacă învadată de bălării de lîngă o fostă dugheană, stă împozantă clădirea căminului cultural în ale cărei săli a funcționat pîrlizorul, o vreme, și școala. Încopînd însă de cîțiva ani, încoace, activitatea culturală va intra, treptat, pe propriul ei făgaș mult năzuț, fiindcă lîngă fosta hardughie de la deal deopot, în Alba s-a înălțat azi, dominant, un nou și înecăpător local de școală, construit din cărămidă trainică, nu din lut și pale ca cea veche. Mă uit și admir silueta noii construcții, încapeșile spațioase, sobele de teracotă și mă gîndesc la anii îndepărtați copilării. De cînd e Alba sub soare, din sat de la noi n-au ieșit, pînă în '94 decît 4-5 intelectuali. Azi, aproape toate cadrele didactice din sat, deosebit de zecile de tineri care, pornind de aici, au luat drumul diferitelor profesii medii și superioare. Nu mai e ca pînă ieri, cînd noi, școlarii duceam, larna, cu țesca, lemne de foc de-acasă, la școală; nu mai au elevii soarta noastră a celor de ieri care eram chiorii de fumul sobelor de tuci, care buchissem, cîte 5-6 laolaltă pe-o singură carte de cetire, ferfeniți și cu greu cumpărată și aceea de către părinții noștri și care, fiindcă nu aveam tablă, învățam să scriem slovel alfabetului, undeva afară, pe-un strat de nisip, rînduț lîngă prispă. Mă uit la stiva cu lemne din curtea școlii, mă gîndesc la pachetele cu manuale școlare care, noi-noute, legate cu panglici, vor fi distribuite gratuit elevilor.

Parcă nici nu vreau să-mi aduc aminte de anii mei dintii de școlaritate. E mult de-atunci! E tare îndepărtată vremea aceea și-mi pare o poveste îndurerată care a fost cîndva, dar care, spre slava patriei noastre socialiste, nu mai e și care nu va mai fi niciodată...

SCĂRIȘOARA

Ioan Grigorescu

Aici timpul are alte dimensiuni. Măsurat în milimetri care se adaugă an de an la dimensiunile formațiilor carstice, timpul fără lumină, timpul fără aer, timpul fără temperatură, pare timpul vesnicei. Cei ce s-au închis de bună voie în întinerul grotelor, rămînînd în adîncuri luni întregi, fără ecazonice și calendare — vîrîd să constate puterea de adaptabilitate a omului — au semnat mai multe zile și nopți decît se searseaseră în realitate, beznă, singurătate, tăcere, făcînd din noaptea neîntreruptă a unei săptămîni zece, douăsprezece nopți nemăsurabile posibile. În înșiră seputeră a pesterilor, în întinerul materializat ca o substanță compactă, de nepătruns, omul pierde ceva din noțiunea timpului. E ca într-un cosmos fără planete, fără ochi, fără unde heriene. E ca într-un fund de ocean lînsat de viață. Doar picăturile de apă caldă-roasă înaltă stalagmitelor — vegetale pietrificate ale pesterilor — coborînd din plafonul de piatră, către ele, perseverența stalactitelor.

O explozie de magnezium imprimă pe retina în alarmă, brusc contractată, imaginea fantastică a lumii subpămîntene. Puținele flinte nevăzătoare ale pesterilor, incremenesc. Deși n-au cunoscut-o nicodată, sînt lumina. Dovadă că tot ea le-a născut cîndva. Acum, fug în derută, ca orbi, în lumina și pierd orientarea, așa cum și-o pierd oamenii în întinerie. Focul lui Racoviță, din peștera Scărișoarei, insecte cavernicole, singurele flinte adaptate mediului din grotile aflate sub marea ghetă, sînt niste gîndăcel cafenii, sensibili, martori al bi-rîntelii vieții acolo unde regneră parea exclusă. Un bi-

speolog, nepotul marelui savant, cercetător la Cluj, le urmărește evoluția, ocrotindu-i, hrănindu-i, studiind cu răbdare omulul de știință marea lor biruință asupra morții.

A fost cîndva un ponor, adică locul unde un rîu montan dispărea în adîncuri. Prin scutundări produse în alte ere geologice, s-a format o avenă, gura de iad, înfrîntă, hău deschis către inima pămîntului, înfrîntînd suferințele cu enigmele sale, spre inspirația imaginativă cu basme și legende despre balauri și căpățîni. Un ghetar la această paralelă, în izotermia narcisilor și trandafirului, rămîne o apariție senzațională. Ghetarul de la Scărișoara, e un ghetar fosil. O amintire a ultimei glaciațiuni, în retracere pe cale de lentă, dar sigură dispariție. Cîci ghetarul de la Scărișoara, înecul cu înecul moare. Viața lui nu depinde de alternanța temperaturii între vară și iarnă, ci de clima înfregulînd continent, și chiar a planetei în termometru lăsat de natură în inima muntelui Apuseni, acest ghetar fascinant prin cristalinul formațiilor sale, permite interpretări de paleoclimă sugerînd neașteptate corelări între evoluția sa și manifestările petelor solare. Un bloc de gheață de cinci mii de vagoane, în care s-au stratificat milenar urmele trecutului, e o cartotecă frigorifică a evoluției vieții pe pămînt. Studiind polenul congelat adus de curentii de aer și fixat în masa ghetarului, savanții au putut corecta cu precizie vegetația unor ere de mult dispărute.

Coborîrea în Scărișoara mai este încă pentru neinițiați o aventură plină de peripeții. E drept, stratul superior de gheață, avarul cu cele șapte scrieri de lemn fixate în pereții de piatră, sau pe panta zăpezii din anul trecut masată la peste cîinci zeci de metri adînc-

cime, și prima grotă de gheață „biserică” se lasă mai ușor investigate. Dincolo de acestea, în subteran, în peștera de piatră unde gheața este înfrîntă de un dram de căldură, se pătrunde însă numai pe scări lungi și sigure, aruncate pe pleșii ghetarului către „hău fără fund” cum îl descria acum optzeci de ani în lucrarea sa „Das Bihor Gebirge”, germanul Adolf Schmidt — primul investigator al Scărișoarei. Dar adevăratele splendide de aici încep. Gestul nesigur, pîlpăirea febrilă a ghetei surde, sub alunecusul căreia moartea rinjește din întinerie cu colii de piatră, degetele degenerate, sufletul suspendat în balansul unei frîngii reci și solzoase ca un șarpe, dependența de omul aproape necunoscut care-ți dirijează coborîrea și în miinile căruia ț-ai încredințat viața, totul ridică însemne prețului splendorilor ce nu se dezvăluie decît temerarilor. Dincolo de primul prag începe biblia în haos, gîtul peșterii e aproape înfundat cu trunchiuri de copaci prăbușiți, cu stînci sfîrșite de gheață cenușie, dar drumul înalpi nu mai există. (Un „Ostap Bender” trecător și pe aici a încercat cu cîțiva ani în urmă „electrificarea” Scărișoarei. Presa a scris despre prima pesteră din țară electrificată, dar lumina s-a stins definitiv după... cîinci aprinderi. Cablurile montate de diletanți direct pe gheață, au scut-cîrînat și acum se vîd ca niște viermi întinecați, la două palme în trunchi ghetarului. Lămpile cu neon, distruse, ruginite, zac reci și inutile ca niste vestigii rămase dintr-o preistorie a inteligenței).

Scările au fost ridicate și pe rețele ghetarului înalt cît o casă de cinci etaje aproape verticale, lucos ca o pîntec de balenă congelată, nu mai poate fi urcat decît la aruncarea serpilor de frînghie. Înapoi, sus, lumina zălei e o geană vîntelie, incertă, rece, ca o lîndă opacă a unei finții adînci. Înainte e lampa de carbid. Și brațul vîguros al speologului, și vocea lui cînd călăie, cînd rituoașă, cu inflexiunile emoției abia stăpînite, și pasul lui sigur sub flăcărița incertă a lămpii, și memoria lui de cînosător al tuturor tainelor lumii subterane în care ascunde cu avarie comori neprețuite: O orgă de piatră, un vagon de perle de peșteră, un sat al „papușilor”, cîteva izvoare fermecate, o pădure nesfîrșită de stalactite și stalagmite, zeci de altare păgîne, brazii pietrificați, praxuri și ferestre dincolo de care, după strecurarea în mișcări de reptilă, așteaptă alte și alte minunății.

N-am cunoscut decît un singur speolog, dar el mi l-a făcut drag pe toți. Dintr-o temerară, oamenii acestia scotocitori al adîncurilor mi s-au părut întotdeauna cei mai temeri, drumurile lor în hăurile orbe, stericile, îmi apăreau deopotrivă încurcuni în întinerul timpului încremînt în întinerie, e-gale cu niste cutuzătoare pătrunderi în „celălalt” tîrm.

Omul meu e un Dedal al încremîntelor labirintelor subterane, e posesorul tainicului fir al Ariadnei, e combustibilul moral al încrederii, secundă stăpînată peste vespicle; el, această clipă care dă contur timpului deformat de întinerie, împingîndu-l valoarea conștiinței. Fără el, tot ce e în jur n-ar

însemna nimic. Comorile ar rămîne ascunse, întorcheate drumuri din adîncuri ar fi răz-găzuite de migala calcărului, splendorile de basm din marile caverne ar dispăre în necunoscut. El este o singură clipă din cariera fără lămură a vespiclei, dar însăși vespiclea nu poate exista decît prin această clipă. O stalagmită crește cu mai puțin de un milimetru pe an, și în adîncurile Scărișoarei sînt formațiuni calcareoase de opt-zece metri înălțime, iar grosimea lor abia de cîțiva centimetri, dar însăși vespiclea nu poate exista decît prin această clipă. O stalagmită crește cu mai puțin de un milimetru pe an, și în adîncurile Scărișoarei sînt formațiuni calcareoase de opt-zece metri înălțime, iar grosimea lor abia de cîțiva centimetri, dar însăși vespiclea nu poate exista decît prin această clipă. O stalagmită crește cu mai puțin de un milimetru pe an, și în adîncurile Scărișoarei sînt formațiuni calcareoase de opt-zece metri înălțime, iar grosimea lor abia de cîțiva centimetri, dar însăși vespiclea nu poate exista decît prin această clipă.

Din adînc în și mai adînc, tîrînd galețile Scărișoarei cu flăcărițele lămpilor de carbid, escaladăm „ferestre” răz-găzuite de stalagmite și stalactite ca niste gratii, dinspre un întinerie spre alt întinerie, se ajunge într-un fund de put de unde nu mai există decît întinerirea. Muntele a pus în gîtul peșterii un dop de piatră, de aproape cîinci metri grosime și stavila aceasta a creat ghetarul din gura Scărișoarei. Fără ea, circulația aerului ar fi împiedicată constanța temperaturii. Dincolo de această stavilă începe pesteră „fascinantă”. „Polarul Polței” lung de peste 380 de metri, știută de profan numai din povești, deoarece este o „rezervație absolută”, înaceș-

biță vizitatorilor, desplumbuită doar din zec în zec în ce-ntru investigațiile speologilor care urmăresc evoluția monocristalelor de calciu — milioane de exemplare aproape fără pereche în lume prin frumusețea lor, nerepetate decît de grotile cavernele în Carpați.

Este deci explicabil de ce speologii sînt avari cu avutul lor atîta vreme cît primulul trebuie acordat științei.

Undeva, în Pădurea Craiului, între Ciucea și Beius, trei enziști discașii ai lui Racoviță, au descoperit că marea taină speologică din țara noastră, încă nedată public în vileag pînă cînd investigațiile desăvîrșite de ei și de o pereche de antropologi bucureșteni nu vor fi duse pînă la capăt. (Pesterile fascinate, atrag, imaginatiile mai înflăcărate, de pot profana, există chiar, după spusele speologilor, un fel de furie scotoctitoare a amatoriilor, dispuși uneori să rămînă aspuși în întinerul grotelor unde s-a pus în gîtul peșterii spre a le putea investiga mînaia ai colecțiilor mineralele gata să deserece porțile rezervatilor, să descindă în avene cu scări și frîngii de unde se lasă ca niste furi din cîmîtirea timpului, cu prada la care natura a mîgălit zeci de milioane.)

În Pădurea Craiului, la „Iz-buc”, cum îi spun locuții desco-periții peșterii secrete. S-au desvăluit zeci de schelete de ursi cavernicoli, bușgări de argilă smulși de ghiara omniivorului, vetre preistorice. Și deodată, în argila încă umeză, pași omenești. Urlează, tălpi de adevărați giganti, două sute trei zeci de urme ale semenilor noștri din alte ere, dînd tiroca-le, așteptînd, în pînă la buclă, lumina zilei. Marel grot, ca o sală de catedrală păgînă, mi-ar plăcut să l se zică „Sala pașilor găsiti”.

CEL DE-AL IV-LEA CONCURS ȘI FESTIVAL INTERNATIONAL „GEORGE ENESCU”

„Vox Maris”, Fauré, Brahms

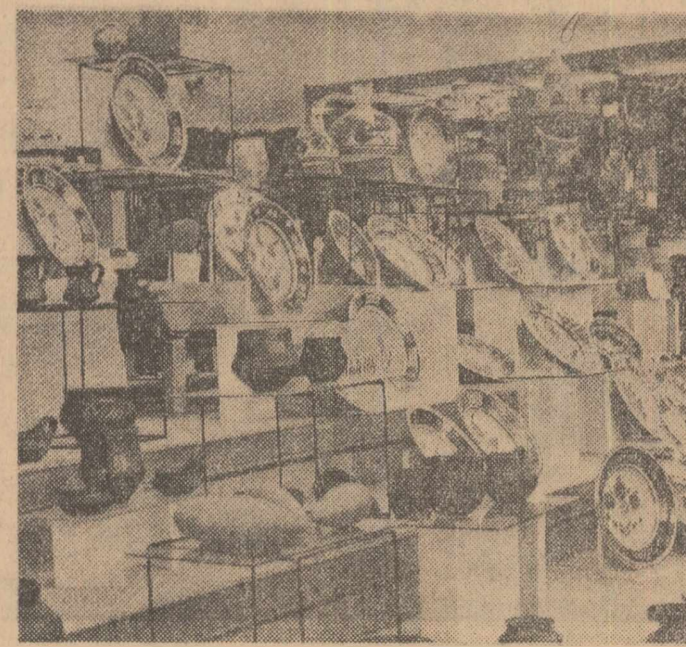
Vox Maris face parte dintre lucrările „recuperate” după moartea lui Enescu, din vrafu de manuscrise pe care maestrul dorea să le perfecționeze, printre-o muncă de înfruntare a mării, în fața de la confruntare cu galileul. Proiectul acestui poem simfonice, cu cor, solo de tenor și soprana, l-a preocupat îndelung pe compozitor, care — după mărirea recent repetată, în cadrul simpozionului de muzicologie, a lui Marcel Mihailescu, martorul cel mai competent al ultimelor creații ale lui Enescu — realizează se pare o serie de versiuni ale lucrării. Cea prezentată în prima audiere la trecutul festival, acum reluată și între timp și înregistrată pentru apariția pe disc, este una dintre ele, care a părut a purta însemnele unei adevărate sensibile etapă de naștere. Chiar dacă maestrul l-ar mai fi putut aduce — ceea ce este foarte probabil — anumite remaniere, ea se ascultă cu emoție și interes, permitându-ne să delusăm în orice caz sensurile poetice și filozofice multiple ale acestui adevărat poem simfonice, într-o desfășurare simfonică de o complexitate și un rafinament tipice pentru etapa maturității enesciene. Marea, cu zburcucul ei vâscic, ademenitoare, nesfârșită de ape adâncime și doritoare de izvoare, este în nou din undirile neliniștite ale muzicii lui Enescu, cadru de nespășă mărirea pe care se proiectează acțiunea poemului, făcând cu valoare de simbol a marelui simfonist pe cel în pericol din bratele valurilor dezlănțuite și care-și află el însuși sfârșitul în înfruntarea cu stihiiile naturii. Noua audiere a poemului Vox Maris oferă de această interpretare, orchestra simfonică și corul Radioteleviziunii sub conducerea lui Ioșif Conta, chiar dacă mai puțin pregnantă ca altele, nea evocă din nou frumusețea stranie, tulburătoare, a acestei originale pagini. Păcat că partea simfonică nu a fost susținută, după cum se anunța în program, de către Valentin Teodorian, iar înlocuitorul său de ultimă clipă n-a putut face față dificultăților extreme de scriitura vocală.

Cu mult mai reușită a fost interpretarea celelalte lucrări vocale-simfonice din program, Requiemul de Gabriel Fauré, partitură atât de dragă lui Enescu, care a prezentat-o odinioară în prima audiere românească. Spre deosebire de alte înfruntări ale acestui text, cea datorată lui Fauré urmărește crearea unui climat emoțional unitar, de poezie a seninătății, reculegerii liniștite, luminii blinde, o atmosferă mai curind de împăcare consolatoare decât de durată apră și dramatică. Cu toată absența de contrastate pregnanțe, muzica lui Fauré reușește, printr-un farmec specific, foarte intens și de nespășă mărirea pe care se proiectează acțiunea poemului, făcând cu valoare de simbol a marelui simfonist pe cel în pericol din bratele valurilor dezlănțuite și care-și află el însuși sfârșitul în înfruntarea cu stihiiile naturii. Noua audiere a poemului Vox Maris oferă de această interpretare, orchestra simfonică și corul Radioteleviziunii sub conducerea lui Ioșif Conta, chiar dacă mai puțin pregnantă ca altele, nea evocă din nou frumusețea stranie, tulburătoare, a acestei originale pagini. Păcat că partea simfonică nu a fost susținută, după cum se anunța în program, de către Valentin Teodorian, iar înlocuitorul său de ultimă clipă n-a putut face față dificultăților extreme de scriitura vocală.

perfectă sobrietate, să se adreseze sensibilității adinei a ascultătorului, evocând adesea și acea „stare de vis” de care însuși Enescu vorbea adesea. Dirijorul Ioșif Conta, corul, orchestra și cei doi solisti de aleasă muzicalitate — Emilia Petrescu și Dan Iordăchescu — au reușit să reconstituie cu autenticitate acest univers sonor aparte: cinstind arta lui Fauré, ei au cinstit-o implicit și pe a lui Enescu atât de atâșat profesorului său francez.

Despre personalitatea lui Isaac Stern, fără îndoială unul din primii violoniști ai lumii în momentul de față, s-a mai vorbit cu prilejul recitalului. Dar în interpretarea Concertului în Re major de Brahms, el nea dezvăluit alte resurse ale impenetrabilei sale măiestrii. Poate mai puțin perfect ca surterea executată, dar mai inspirat, mai clocotitor, Stern nea oferit în adevăr o re-creare a celelalte lucrări, de o forță și în același timp de o diversitate emoțională covârșitoare, în cadrul căreia atât momentele lirice, cât și cele expansive — am spune chiar explosive — au dobândit un relief nou. Iată unul din acei mari și rari artiști pentru care experiența nu înseamnă niciodată rutină și care ne învață să descoperim, de flecă dată cu o umbră admirabilă colorată de prospețime, frumusețea neperituroare a capodoperelor muzicii.

ALFRED HOFFMAN

Frumosul, la scara utilizării lui cotidiene, a făcut obiectul unui recent concurs pe țară, cu participarea creatorilor de artă populară și artizanat, meșteșugari și artiști plastici. Lucrările selectate și premiate vor fi în curând produse pentru rețeaua comercială. Ieri s-a deschis la sediul UCECOM o expoziție care le reunește, anticipând apropiate contractări ce se vor organiza pentru această categorie de mărfuri. Nu rămâne decât să așteptăm ca într-adevăr în magazine să ajungă cele mai valoroase piese. În cliseu: ceramică în autentic stil popular, prezentată în expoziție

Foto: ION POPOVICI

IERI • AZI • MIINE

SEMNAAREA UNUI ACORD ÎNTRE ROMANIA ȘI IUGOSLAVIA

Simbătă 16 septembrie a. c. a fost semnat la București, între Republica Socialistă România și Republica Socialistă Federativă Iugoslavia, Acordul cu privire la colaborarea tehnico-științifică în domeniul folosirii energiei nucleare în scopuri pașnice.

Acordul a fost semnat de către prof. Vojin Guzina, președintele Comisiei pentru energia nucleară din Republica Socialistă Federativă Iugoslavia și acad. Horia Hulubei, președintele Comitetului pentru energia nucleară din Republica Socialistă România.

ÎNCHIEIEREA LUCRĂRII REUNIUNII COMITETULUI INTERNATIONAL AL ASOCIAȚIEI INTERNATIONALE DE STUDII EST-EUROPENE

Simbătă s-au încheiat în București lucrările celei de-a V-a Reuniuni a Comitetului International al Asociației Internationale de studii est-europene. Comitetul a adoptat tematica viitorului Congres International de studii balcanice și sud-est europene și programul de activitate al Asociației pe anul 1967 — 1968. De asemenea a fost ales noul birou al Asociației pentru perioada 1967 — 1971. Biroul este format din: prof. Franjo Barisic

(Iugoslavia) — președinte; prof. Alcega Buda (Albania), Sir Ronald Syme (Anglia), prof. Nikolai Todorov (Bulgaria), prof. Andre Mirambel (Franta), prof. Apostol Dascalescu (Grecia), prof. Halil Isakic (Turcia) și prof. Anestol F. Miller (U.R.S.S.) — vicepreședinti; acad. Em. Condurachi (România) — secretar general. Au fost aleși ca președinti de onoare al Asociației acad. Vladimir Georgiev (Bulgaria) și prof. Denis Zakythinos (Grecia).

CONCURSUL DE ADMITERE LA LICEE, SECTIA SERALA

Ieri au început înscrierile pentru concursul de admitere în clasa a IX-a serală, pentru ocuparea locurilor rămase libere în urma concursului din luna august. Înscrierile se primesc până la 19 septembrie, ora 22, la următoarele licee — centre de concurs: nr. 25 și „N. Bălcescu” (raionul 16 Febrarie), nr. 49 și „Ion Neacșu” (raionul Grivița Rosie), „Mihail Sadoveanu” și „Dr. Petru Groza” (raionul 30 Decembrie), „Dimitrie Cantemir” (raionul 1 Mai), „Alexandru Sahla”, „Mihail Viteazul” și Liceul seral de cultură generală (raionul 23 August), „Mihail Eminescu” și „Georgehe Sincal” (raionul Nicolae Bălcescu), nr. 39 și „Matei Basarab” (raionul Tudor Vladimirescu). Concursul va începe în ziua de 20 septembrie, ora 18.30.

PARTICIPARI ROMANEȘTI LA REUNIUNII ȘTIINȚIFICE INTERNATIONALE

Ieri a început în R.S.F. Iugoslavia Congresul de etnologie și ocazia împlinirii unui deceniu de activitate a Asociației etnologice din România. La Congres participă și o delegație de oameni de știință români, condusă de acad. Emil Petrovici, șeful Secției de științe filologice a Academiei și directorul Institutului de lingvistică din Cluj. Tot în cursul zilei de ieri a fost ănutată plecarea prof. univ. Dionisie Pippidi, membru corespondent al Academiei, la Congresul International de epigrafie greacă și latină (Cambridge, 18-23 septembrie). Măine începe la Praga a V-a Conferință a reprezentanților academiilor din țările socialiste. Din partea Academiei Republicii Socialiste România participă la consfătuirea secretarului general al Academiei, Radu Voinea, membru corespondent, Ion Gollat, secretar științific, Alexandru Ciungu, directorul relațiilor cu străinătatea, Serghe Haradja, secretar științific al secției de științe fizice și alții.

SIMBATA — TRENURI SUPLEMENTARE

În vederea evitării, în gări a aglomerației de la sfârșitul săptămânii, au fost puse în circulație în fiecare sâmbătă, începînd de ieri, trenuri suplimentare spre Pitești (din București Basarab, la ora 14.15), Titu (din București Nord, la ora 15.10) și Roșiori Nord (din București Nord la ora 16.25). Aceste trenuri, parter a II-a, se întorc din localitățile notate mai sus avînd plecare la orele 18.40, 18.12 și respectiv 18.30.

EXCURSII

Primele excursii de sezon la Cazane, Porțile de Fier și Turnu Severin, cu motonavele „Oltenița” și „Carpați”, vor avea loc la 17, 21 și 29 octombrie. Înscrierile încep mîine la Agenția O.N.T. din București. Excursiile de cinci zile în Delta Dunării se prelungește pînă la 30 septembrie a.c.

PREMIERE CINEMATOGRAFICE ÎN SAPTAMINA VIITOARE

Mîine, la cinematograful „Republica” are loc premiera unui nou film românesc — „Seul scotării suferite” în regia lui Georgehe Vitanidis. Scenariul este semnat de Maria Beligan, dialogurile de Al. Mirodan și muzica de H. Măineanu. În rolurile principale apar Rădu Beligan, Irina Petrescu, Toma Caragiu.

La cinematograful „Lucașfal” va rula noua producție a studiourilor „Arcule-20th Century Fox”, intitulată „Recompensa”. Regia aparține lui Serge Bourguignon. Un film francez „Sus mîinile domnilor poliști” — va rula începînd de mîine la Capitala Melodia și „Aurora”. „Procesul de la Vrona”, un film de Carlo Lizzani cu Silvana Mangano și Frank Wolf, este cea de-a treia premieră bucuresteană care va intra mîine pe ecranul cinematografului Central.

TEATRUL DE COMEDIE A PLECAT LA BELGRAD

Un colectiv al Teatrului de Comedie din București a plecat sîmbătă seara spre Belgrad, unde în aceste zile se desfășoară Festivalul international de teatru experimental. În cadrul Festivalului, artiștii români vor prezenta două spectacole cu piesa „Troilus și Cresida” de Shakespeare.

Rubrică alcătuită de N. ȘARAMBEI

Lucrările unor Comisii ale Marii Adunări Naționale

În ziua de sîmbătă 16 septembrie, a avut loc la Palatul Marii Adunări Naționale sesiunea comună a Comisiei pentru cultură și învățămînt și a Comisiei juridice, sub președinția tovarășului prof. univ. Paul Niculescu-Mizil, președinte Comisiei pentru cultură și învățămînt. Comisiile reunite au discutat proiectul de decret privind titlurile științifice în Republica Socialistă

România, trimis de Consiliul de Stat spre a fi avizat. Tovarășul Jean Livescu, adjunct al ministrului învățămîntului, a făcut o expunere asupra prevederilor proiectului de decret și a dat explicațiile cerute de deputați.

În urma discuțiilor, comisiile au avizat favorabil proiectul de decret. Avizul a fost înaintat Consiliului de Stat.

VIZITE

Delegația Adunării Naționale Cehoslovace

Simbătă dimineața, delegația Adunării Naționale Cehoslovace, condusă de Helena Lefterova, vicepreședinte al Adunării Naționale, a făcut o vizită la Sfatul popular al regiunii Oltenia. Președintele Comitetului executiv al Sfatului popular regional, Georgehe Palos, membrii comitetului executiv și deputați din regiune în M.A.N. au expus principalele probleme ale dezvoltării economice și sociale culturale a regiunii și au făcut un schimb de păreri cu parlamentarii cehoslovaci asupra activității organelor locale ale puterii de stat din cele două țări.

În cursul aceleiași zile, delegația a vizitat Uzina „Electrotrotiere” din Craiova și Combinatul chimic de la Ișalnița.

Președintele Vecei Executive a R. S. Serbiei

Continuîndu-și vizita în țara noastră, președintele Vecei Executive a R. S. Serbiei, Gjurita Iolicki și Tihomir Vlasakalici, membru al Vecei Executive, vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru îndrumarea și controlul organelor locale ale administrației de stat, au sosit sîmbătă în regiunea Oltenia.

Oaspeții iugoslavi au făcut o vizită la Sfatul popular regional, unde președintele Comitetului executiv, Georgehe Palos, a făcut o scurtă prezentare asupra realizărilor în domeniul economic și social-cultural, precum și asupra perspectivei de dezvoltare a regiunii.

Cu acest prilej, a avut loc un schimb de păreri privind colaborarea dintre cele două regiuni limitrofe din România și Iugoslavia.

În continuare, președintele Vecei Executive a R. S. Serbiei și persoanele oficiale care îl însoțesc au vizitat uzina „Electrotrotiere”.

La amiază, președintele Comitetului executiv al Sfatului popular regional a oferit în cinstea oaspeților o masă.

Seara, oaspeții iugoslavi și persoanele oficiale care îi însoțesc au sosit în stațiunea balneară Herculane, unde au fost întîmpinați de Vasile Daju, președintele Comitetului executiv al Sfatului popular al regiunii Banat, și de alți reprezentanți ai organelor locale de stat.

Delegația Parlamentului belgian

Simbătă, delegația Parlamentului belgian, condusă de Paul Struyve, președintele Senatului, a plecat cu avionul la Suceava. Oaspeții au fost însoțiți de acad. Ștefan Milcu, președintele Grupului parlamentar de prietenie România-Belgia, și de deputatul C. Paraschivescu-Bălăceanu.

În cursul dimineții, parlamentarii belgieni au făcut o vizită la Sfatul popular regional. Apoi au vizitat monumentele de artă moldovenească, Gura Humorului și Voroneț. La minăstirea Humorului, artiștii amatori au prezentat un program de cîntece și dansuri populare românești.

Seara, președintele Sfatului popular regional a oferit un dinu în cinstea delegației.

AGENDĂ

- Președintele Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, Pompiliu Macovei, a oferit simbătă la amiază un cocktail participanților la cel de-al IV-lea Concurs și Festival International „George Enescu”.
- Erau prezenți Ion Pas, președintele Comitetului de organizare a Concursului și Festivalului, Vasile Gilga, adjunct al ministrului afacerilor externe, și alte persoane oficiale.
- Mîine, luni, programul Festivalului este deosebit de prestigios. La orele 18, la sala mare a Palatului are loc recitalul David Oistrach cu lucrări de Schubert, Brahms, Prokofiev, Șelius, Ravel. La orele 21, orchestra filarmonică din Los Angeles dirijată de Zubin Mehta, avînd ca solist pe André Watts, va interpreta la Sala Mare a Palatului, în program: uvertura „Euryante” de Weber, Rapsodia Română nr. 2 de George Enescu, Concertul în re minor de Mac Dowell pentru pian și orchestră și Simfonia a III-a „Eroica” de Beethoven.
- Orchestra Filarmonică din Los Angeles și dirijorul ei — Zubin Mehta — au sosit ieri pe aeroportul Băneasa, pentru a susține, în cadrul Festivalului Internațional George Enescu, două concerte (azi și mîine) în sala mare a Palatului Republicii Socialiste România. Tot ca invitați ai Festivalului sosit astăzi pe scena acestui membru baletului Operei Marii din Paris. Baletinii francezi vor susține patru spectacole în sala Operei Române din București și unul la Cluj cu lucrări pentru balet de Lalo Ravel, Berlioz, Minkus, Frank Martin, Carl Czerny și Casterede.
- Astăzi la orele 18, în sala mică a Palatului va avea loc concertul „Tatrai” cu următorul program: cvartetul 1. în sol major de Haydn, cvartetul nr. 2 de Bela Bartok, cvartetul în re minor de Franz Schubert. Cvartetul „Tatrai” este, după notetul ceh, a doua formație de muzică de cameră care concertează în Festival. Constituit cu aproape douăzeci de ani în urmă, cvartetul maghiar „Tatrai” s-a afirmat pe plan internațional în Austria și Elveția cu lucrări din repertoriul clasice romantice.

„Cei șapte ani de acasă” sînt doar începutul

(Urmare din pag. 1-4)

metru multimit vin în contact mai delimit copii, permanenta observare a lor, preîntîmpinarea oricăror „ieșiri”, imprimarea respectului față de ceilalți, dezvoltarea sentimentului prieteniei, sint elemente educative care nu înseamnă privarea copiilor de copilărie.

A doua concepție, tot atît de greșită ca și aceea a „libertății totale”, are ca dominantă rigiditatea: părinții, pentru a se impune, folosesc puterea de copii un ton dur, la cea mai mică greșală îi pedepesc exemplar, nu le respectă programul de joacă, de masă, de somn. Mai grav este faptul că niciodată nu le împărtășesc din problemele lor, nu se „sfătuiesc” cu ei, pe motivul că sînt copii. Reacția este imediată și lasă urme adînci: copiii devin închiși, se ascund, încep să mintă, se socotesc de prisos și de aici suspiciuni, reîntredare lipsă de afecțiune, fugă de acasă. Asemenea extreme sînt păgubitoare, atît pentru copii, pînă cît și pentru colectivitate. Nimic nu este asimilat organic, educația se realizează la împingeră, lăsînd goluri pe care aproape nimic și niciodată nu le poate umple.

ECILIBRUL FAMILIEI

Părinții dau un permanent examen în ce privește educația propriilor copii. Astăzi, mai mult ca orînd, de reușita acestora este interesată întreaga societate. Infinitatea familiilor în creștere de formare a viitorilor cetățeni de fapt devine de minuițose studii de specialitate, în care si-au dat mină psihologii, pedagogii, pediatri, sociologi, istorici etc. Concluzia se bazează pe constatarea nevoii de ocrotire pe care o simte copilul cu cît este mai mic. Legătura afectivă este primordială în influențarea lui. El recepționează mult mai ușor și mai repede ceea ce vede în propria-i casă, decât în exterior, deoarece consideră că-i „a lui”.

Preșcolarii lipsiți de aseme-

nea legături afective se dezvoltă mai încet, sînt mult mai refractari și rigizi la normele de conduită. În schimb, evoluția lor într-un climat familial bazat pe respectul reciproc între părinți și copii, între soți, le dezvoltă personalitatea, îi organizează, pune bazele viitoare dezvoltări pe planul conduitei, comportării morale.

Familia Iulian și Ana Cirmaci din București a trecut opt copii. În casa lor, timp de aproape 40 de ani, nu au existat certuri, bătăi, copii nu au auzit injurii. În schimb, pe rînd, cu toții au știut că „banii nu se câștigă ușor”, i-au simțit, din fragedă pruncie, pe cei doi părinți aplcați cu dragoste asupra lor: au fost și dolenți dar și alinați, povăluiri, îndrumări. Ne spunea mama Ana, contrariată:

— Avem o vecină, care se plînge încontinuu că pruncii încăpîcînt, că nu ascultă și că nu știu ce s-o alege de ei în viitor. La patru ani, un copil nu-l încăpîcînt, eu știu asta, vină-i a ei: acum îl pupă acum îl bate — din senin. Copilul a stricat o jucărie, vrînd s-o demonteze, să vadă ce-i acolo. În loc ca soții să-l orienteze dorința aceasta firească de cunoaștere spre un act constructiv — cumpărîndu-i un loc cu piese demontabile — i-au închis în casă și au plecat la film. La întoarcere, i-au adus ciocolată. Sigur că el a refuzat-o...

Ecilibrul familiei, căldura căminului sînt indispensabile în formarea bunelor deprinderi. În cristalizarea formelor de respect față de tine și față de colectivitate.

STIGMATUL URCA TREPTELE

Consecințele foarte grave educației, a greșelilor făcute de părinți în perioada preșcolară și chiar ulterior, nu sînt sesizate imediat pentru că sînt pușe, de regulă, pe seama „copilăriei”. Ele izbucnesc cu predeclie după vrsta de 13-15 ani, ducînd la consecințe din cele mai grave. Apar pe toate treptele vieții sociale: în

este condamnat pentru delapidare, a fost arestat împreună cu Don Sovar, care furase 10.000 lei; i-au cheltuit la mare și munte. A „învățat” în familie, nu a înfrînt în școală și a devenit înfrînt. Școala și Georgehe Popescu, Minora, sînt auzurile de calomnie, injurii, lovituri etc., săvîșite sub privirea îngăduitoare ale părinților. Va amîniți scena în care Radu, la 4 ani, aruncă o piatră în copiii „supraveghați” de bunică? Într-o casă două cazuri nu-i nici o diferență. Proasta educație ajunge în conflict nu numai cu oamenii, ci și cu legea!

În loc de concluzii am rucut-o pe cercetarea Valentină Radu de la Institutul de psihologie al Academiei să explice dacă lipsa celor șapte ani de acasă rădă Gloria Ciocopol-Florescu, profesoară la Școala generală nr. 5 din Capitală.

— Abuzul de necuviințe: de la faptul că elevul se ridică din bancă încet, răspunde cu jumatăte de gură, „plictisii”, pînă la furt și organizare în bande, proasta creștere — a-colo unde este cazul — nu-bănește la orice pas. Vocabularul sdrac pe care-l folosește la lecție, dezordinarea din ghiozdan sau servietă, zgîrîiturile la reșea și demontarea aparatelor de telefon public sînt ipostazele aceleiași lipse de bun simț, ale educației primite în familie.

Cum intervine școala în asemenea cazuri? — Între dojana obișnuită, „morală”, cum se spune, și exmatricularea, folosim toate metodele pedagogice. De două este să nu ajungem la măsuri extreme. Se simte necesitatea axării orelor de dirigentie mai mult pe probleme de conduită, ca și finiera unui contact mai strîns cu părinții. De multe ori, copiii au o viață dublă: se comportă într-un fel la școală, altfel pe stradă, în locuri publice, acasă; de aceea trebuie să fie foarte aproape de elevilor, să-i cunoască în toată complexitatea lor.

Uneori pentru cei refractari la metodele folosite de școală și societate, următoarea „etapă” a procesului educației este tribunul. Discuția cu tovarășul judecător Lucian Belcaș, care a avut în ultimul timp mai multe procese cu minori, a re-lieat cauzele pentru care copii, deveniți infractori, ajung în fața instanței: „scăporea de sub controlul părinților (mai ales în familiile dezbinăte) și prea puține eforturi în școală pentru remedierea urmelor lăuate de o educație deficitară”. Exemplu se pot da mai multe, dar ne oprim la două dintre ele, semnificative pentru „evoluția” amîniții. La 18 ani, după ce a rămas repentin în clasa a IX-a, Andrei Liță, al cărui tată

România liberă Sport

Pe scurt

● Tradiționala competiție de polo pe apă pentru „Cupa Jadran” începe astăzi la Split. În primul joc, echipa României va înfrînta echipa Ungariei. Alte jocuri: U.R.S.S.-R.D. Germană; Italia-Iugoslavia. Luni, echipa României joacă cu Iugoslavia.

● În turneul International masculin de baschet, de la Varsovia echipa R.D. Germană a învins cu scorul de 74-63 (46-28) echipa României. Polonia a înfrînt cu 72-63 (40-33) echipa Ungariei.

● Campionatele Internationale de tenis ale Iugoslaviei se vor desfășura între 19 și 23 septembrie la Belgrad. La competiție si-au anunțat participarea aproape 150 de jucători în jurătoare din Anglia, Elveția, R.F.A. Germaniei, României, Cehoslovaciei, Polonia, Iugoslavia, Olanda, Italia etc.

● Selecționatul de box (români) ale R.D. Germaniei și României s-au înfrînt în meci revanșă la Dresda. Din nou, victoria a revenit tinerilor pugiliști români cu scorul de 12-10. Au obținut victorii Kisa, Dobrescu, Cutov, Ciocirea, Năstac și Lehidus.

● În finala turneului de fotbal din cadrul Jocurilor Mediteraneene de la Tunis, se vor înfrînt echipele Italiei și Franței. Fotbalistii italieni au învins Spania cu 2-0 (1-0). În cel francezi au eliminat Turcia cu 3-0 (2-0).

● Între 22 și 26 octombrie federația noastră de box va organiza în Capitală un turneu internațional. Pînă în prezent si-au confirmat participarea la acest turneu pugiliștii din U.R.S.S., Ungaria, și Franța.

Anul acesta, turneul speranțelor olimpice la box se va desfășura între 29 octombrie și 7 noiembrie la Budapesta. Tara noastră va prezenta o echipă completă.

● Pe stadionul din Kiev a luat sfîrșit finala „Cupei Europei” la atletism pentru echipele feminine. Trofeul a revenit pentru a doua oară consecutiv echipei U.R.S.S., care a totalizat 51 de puncte. Pe locurile următoare s-au clasat echipele R.D. Germaniei — 43 puncte, R.F. Germaniei — 36 puncte, Polonia — 35 puncte, Angliei — 33 puncte, și Ungariei cu cîte 33 puncte.

Divizia națională A de fotbal

Surpriză la Petroșeni: Jiul — F.C. Argeș 0-1

PETROȘENI (prin telefon). La Petroșeni s-a desfășurat ieri după amiază, pe ploaie și vînt, partida dintre echipa locală, Jiul, și F.C. Argeș, contînd pentru etapa a cincea a diviziei naționale A de fotbal, programată cu o zi mai devreme de oarecîmieri, la Pitești. F.C. Argeș înfrînt pe Ferencváros în „Cupa orșelor” terenciar. Piteștii s-au descurcat cu mai multă pricepere pe terenul de dinaintea cîmpului de fotbal, reușind să câștige meciul cu scorul de 1-0 (1-0). Unicul gol al partidei a fost marcat de Debrin (min. 22) care, alături de

portarul Coman și fundasii Ioachim Popescu și Barbu, a fost cel mai bun om al învingătorilor. Jiul a dominat mai mult în repriza secundă, a inițiat multe atacuri, mai ales prin Libardi, dar apărarea piteșteană și în deosebi portarul Coman, a rezistat cu succes. În acest fel F.C. Argeș a devenit singura echipă care a câștigat patru puncte în deplasare de la începutul campionatului. În clasamentul general al competiției F.C. Argeș se află acum pe locul al cincilea, cu cinci puncte, dar partida de azi s-ar putea să-i schimbe situația.

★

★

Azi sînt programate următoarele partide: Petrolul-Universitatea Cluj; Dinamo Bacău-Universitatea Craiova; U.T.A.-Steaua; Steagul roșu-Dinamo București; Rapid-Farul; Progresul-A.S.A. Tg. Mureș. Jocurile din Capitală se desfășoară pe stadionul „Republicii” cu începerea de la orele 14.15. Statistile noastre de radio vor transmite.

Turul ciclist al României

C. Grigore primul la Tg. Mureș

TG. MUREȘ 16 (prin telefon de la trimisul special Agereșes. A. Berger): Un ceas înmormîntat și o ploaie mîruntă și rece au înfrînt pe participanții la Turul ciclist al României, în cea de-a 5-a etapă, consumată în ieri de Brașov și Tg. Mureș, pe distanța de 170 kilometri. Numeroase spirite sîntuți pe premii, punctele de cățărare și acțiunile înalte de concurență au făcut ca trena să fie rapidă, lucru confirmat de media orară bună: peste 41 km. Emil Rusu, purtătorul tricolorului galben, a controlat sigur de el cursa și după cum ne-a declarat la sosirea acestuia cu încredere și Pa. Prima evadare a etapei de ieri a fost lansată de trio-ul Novak. Malcev, Kazmierczak care s-au detașat la kilometrul 50 și au luat un avans de 1 minut. Fugarii au fost alinați la kilometrul 72, Spiritul de la Sichiștea a revenit lui Kazmierczak, iar în punctul de cățărare de la Hettur, primul a sosit tînărul debutant Sălijan.

de la orele 15.30 în cadrul emisiunii „Sport și muzică” aspecte de la înfrîntele de fotbal de la meciul de rugbi Steaua-La Voletie (programat tot pe stadionul „Republicii” de la orele 18), din Turul ciclist al României și rezultatele altor manifestări sportive. Transmisia se va face pe programul I.

La Tg. Mureș în fata unei mari mulțimi de spectatori, pe soseaua lăsată de ploaie, un plut compact angajează sprintul final. Constantin Grigore în vervă și bine plasat, trece primul linia de sosire. Întreținîndu-se pe rapidul Borschel. În clasamentul general indicat de conducere E. Rusu (România) urmat de Prinses (Olanda), Ziegler (România II), Zelenka (Cehoslovacia) la 17.

Turneul candidatelor

După o zi de odihnă, la Suceava a fost reluat turneul internațional de șah al candidaților la titlul mondial. Alexandru Nicolau a remizat cu Konarkovska, Kislova a câștigat la Perovnic.

În clasament conduce Stadler cu 5 puncte urmat de Nicolau și Kusnir cu cîte 4 puncte, Markovic și Kislova cu cîte 3,5 puncte etc.

Ploaia a rezolvat totul!

Ploaia care a căzut ieri a inundat pista și gazonul stadionului „23 August” făcînd imposibilă desfășurarea probelor programate în prima zi a campionatelor naționale de atletism. În fata acestei situații organizatorii au decis amînarea întrecerilor pentru luni și marți de astăzi, dată pe stadionul „Republicii”, acolo unde ar fi trebuit să fie programate inițial, cunoscut

Convorbire Ilie Verdet — Mialko Todorovici

BELGRAD 16. — Corespondentul Agerpres, N. Ploeanu, transmite: Tovarășul Ilie Verdet, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului permanent al C.C. al P.C.R., care la invitația C.C. al U.C.I. a fost vizitat prietenește de R.S.F. Iugoslavia, a avut o schimbare de impresii cu Mialko Todorovici, secretar al Comitetului Executiv al C.C. al U.C.I. La convorbire, care s-a

desfășurat într-o atmosferă cordială, tovarășească, au participat Kiro Hadjivasiliev, membru al Comitetului Executiv al C.C. al U.C.I., și Aurel Mălnășan, ambasadorul Republicii Socialiste România la Belgrad.

În aceeași zi, Mialko Todorovici a oferit un prinz în cinstea tovarășului Ilie Verdet.

Viitorul politic al Vietnamului este o problemă a poporului vietnamez

Conferința de presă a lui U Thant

NEW YORK 16 (Agerpres). — În cadrul unei conferințe de presă, ținută în ajunul deschiderii celei de a 22-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., secretarul general al O.N.U., U Thant și-a exprimat părerea că în orientarea războiului din Vietnam spre o soluție politică încetarea condiționată a bombardamentelor împotriva R.D. Vietnam rămâne o condiție primordială, condiție ce nu a fost

indeplinită. Problema viitorului politic al Vietnamului, a adăugat el, este o problemă exclusiv a poporului vietnamez.

Referindu-se la necesitatea reglementării conflictului din Orientul Apropiat, el a spus că „negocierile directe între Israel și țările arabe ar fi ideale, dar că în actualele împrejurări nu vede posibilitatea practică pentru asemenea negocierii”.

Proiectul de rezoluție urmează să fie supus unei aprobări participărilor la sesiunea de închidere a sesiunii extraordinare a Adunării Generale, care va avea loc la sfârșitul lunii în luna iunie și iulie. Sesiunea ordinară a Adunării Generale se deschide marți 19 septembrie.

Harta feței invizibile a Lunii

(Urmare din pag. 1)

Într-o dată cosmică, marchează o dată importantă în istoria astronomiei și astronauticii. Porțiunea dreptunghiulară din fotografia de mai sus, se întinde de la cea de-a 48-a paralelă sudică până la paralela 48-a nordică a hărții (nordul este în partea superioară). Cartografiile au fost puse în această poziție, o hărți proiectate pe un cilindru: ea a fost desărușit cu ajutorul elisecilor provenind de la primele patru stații Lunare Orbiter și de la stația automată sovietică Sonda-3 pentru suprafața ce se întinde longitudinal, la est, până la marginea răsăritelor deformati de Mării orientale (ceaterul din dreapta jos, înconjurat de numeroase lanțuri de munti concentrice).

Peste 350 de ani de departe primul desen al feței vizibile a satelitului natural al Pământului realizat în 1609 de Galilei prin observarea lui făcută cu luneta, și prima hartă a feței sale invizibile (scara: 1 cm, reprezintă 100 km), cu ajutorul elisecilor obținute de camerele lunare americane și sovietice. Ultimele două stații Lunare Orbiter — al căror program

Pe terenul miniat al „relațiilor speciale”

Hotărârea Congresului S.U.A. de a anula comanda unui lot de 16 vase culegătoare de mine, ce urmau a fi construite de către șantierul naval englez, a fost interpretată de cercurile politice și presa din Londra drept o măsură ce ar putea avea în general, implicații asupra „relațiilor speciale” existente între cele două țări.

Hotărând construirea vaselor în șantierul american, Congresul a înlocuit acordul anglo-american încheiat în februarie 1966 prin care S.U.A. se obligau să achiziționeze armament englezesc în valoare de 300 milioane dolari. Acordul era menit să compenseze o parte din cheltuielile Angliei pentru cumpărarea unui număr de 50 de avioane militare americane, faimoasele F-111, pentru care guvernul britanic urma să plătească 300 milioane dolari.

Presa britanică reamintește, cu această ocazie, că acordul din 1966 încheiat sub presiunea politică exercitată de oficialitățile din Washington leza interesele industriei aviației britanice, care pregătise documentația pentru construirea unui avion similar T.S.2. Pentru aceste motive, aprinselor dezbateri din Camera Comunelor, consacrate hotărârii Congresului american au fost copios presărate cu strigătele: „escrocherie”, „auzit auzit de pe băncile opoziției” și de pe cele ale majorității guvernamentale.

Nemulțumirea deputatilor britanici a fost, se pare, accentuată de răspunsurile la interpellări, date de ministrul apărării Denis Healey, care a precizat, printre altele, că nescutirea acordului de către Congresul S.U.A. „nu înseamnă că Anglia trebuie să anuleze comanda de avioane F-111”. În sprijinul poziției sale minis-

trul a adus următorul argument: „Dacă ar fi să întrevăd începutul sfârșitului acordului de compensație, aceasta ar ridica probleme din cele mai grave în domeniul apărării și politici externe și ar compromite înseși bazele tuturor raporturilor noastre cu Statele Unite”. Și astfel, pentru menajarea „relațiilor speciale”, Denis Healey a trimis administrației S.U.A. numai o scrisoare de protest.

Odată cu anularea comenzilor pentru vase produse în Anglia partea americană a respins și oferta de moare de avioane făcută de uzinele britanice „Rolls Royce”, valând 100 milioane de dolari.

Ziarul Daily Telegraph relevă că politica discriminatoare americană nu se limitează la încălcarea acordului încheiat în 1966, ci se extinde chiar și la adoptarea unor vădite practici de concurență neloială. Ziarul semnaleză că, potrivit unor relații ale reprezentanților întreprinderilor engleze, franceze și vest-germane, aflate în tratative pentru realizarea aerobuzului „Concorde”: „propaganda financiară de americani submină vânzarea acestui avion”.

În fața măsurilor discriminatoare și concurenței neloiale, practicate de firmele și oficialitățile americane, este explicabilă preocuparea industriei aeronautice și de aparatură electronică din Anglia

R. P. Polonă Monument închinat luptei revoluționare

SOSNOWIEC 16 (Agerpres).

— La Sosnowiec, în R.P. Polonă, a fost dezvelit simbatic un monument închinat luptei revoluționare. La festivitate au participat Wladyslaw Gomulka, prim secretar al C.C. al P.M.U.P. și alți conducători de partid și de stat al R.P. Polone. Au fost de față un mare număr de locuitori al volevodatului Katowice, Monumentul a fost înălțat pentru a marca două date istorice — cea de-a 50-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și cea de-a 25-a aniversare a creării Partidului Muncitoresc Polonez.

La festivitate a luat cuvântul Wladyslaw Gomulka, prim secretar al C.C. al P.M.U.P.

„PARE FOARTE PROBABIL CA GENERALUL DE GAULLE SĂ DOREASCĂ ÎNCETAREA PARTICIPĂRII FRANȚEI LA PACTUL ATLANTIC”

Un comentariu al ziarului „Paris Jour”

PARIS. În numărul său de sâmbătă, ziarul „Paris-Jour” comentează informațiile potrivit cărora, în primăvara anului viitor, în Franța, problema părăsirii alianței atlantice va fi supusă unui referendum. După cum se știe, proiectul acestei acțiuni a fost dezvoltat de fruntasul gaullist Louis Vallon, personaj apropiat de Palatul Elysée, reședința oficială a președintelui Franței.

Într-un articol publicat de săptămânalul „Notre République” din care ziarul nostru a citat, în numărul său de ieri, pasajele principale, Louis Vallon sublinia că retragerea Franței din alianța atlantică este o consecință logică a politicii sale îndreptate spre realizarea securității europene, „pe altă cale decât prin politica blocurilor”.

La rândul său, „Paris-Jour” sub titlul „Un referendum la primăvară?” consideră că „ESTE FOARTE POSIBIL CA GENERALUL DE GAULLE SĂ DOREASCĂ ÎNCETAREA PARTICIPĂRII FRANȚEI LA PACTUL ATLANTIC”. PARE DE ASEMENEA LOGIC CA EL SĂ SE GÂNDĂȘCĂ LA O CONSULTARE A FRANȚEZILOR ASUPRA ACESTEI DECIZII. Nu-i deloc contestabil adăugă ziarul, că succesul eventual al referendumului ar înălța autoritatea sa și de aceea a conducătorilor celei de-a V-a Republici. „Paris-Jour” consideră că, pe plan interior, verdictul popular ar depinde nu numai de orientarea diplomației franceze, ci și de rezultatele obținute de politica economică a guvernului.

● CENTRUL DE CERCETĂRI SPAȚIALE DIN PASADENA a anunțat că în urma creșterii accentuate a temperaturii, activitatea sondei lunare „Surveyor-5” a fost suspendată pe o scurtă perioadă.

● POLONIA are o populație de 32 de milioane. Pentru anul 1970 se prevede creșterea populației la aproximativ 33,5 milioane. În anul 1980 la 37,5 milioane.

● WILLIAM WILLIS (74 ani) navigatorul solitar care încearcă să traverseze Atlanticul la bordul unui vas lung de 3,8 metri a parcurs peste jumătate din drumul său.

● ÎN UNIUNEA SOVIETICĂ a fost lansat la 16 septembrie satelitul artificial al Pământului „Cosmos 177”. la bordul căruia este instalat aparatul științific pentru continuarea cercetărilor în spațiul cosmic.

● POTRIVIT UNEI VECHE TRADIȚII OLANDEZE, în orașul Naaldwijk, situat în centrul regiunii viticole din această țară, are loc, în fiecare an, alegerea „reginei strugurilor”. Anul acesta, titlul a fost

Referindu-se la implicațiile pe plan internațional ale atitudinii Congresului american față de Anglia, ziarul Guardian scrie că aceasta nu riscă numai compromiterea relațiilor între cele două țări ci și „raporturile între Statele Unite și fiecare dintre aliații lor occidentali”.

MIRCEA DIMITRIU

Încheierea Congresului mondial al orașelor înfrățite

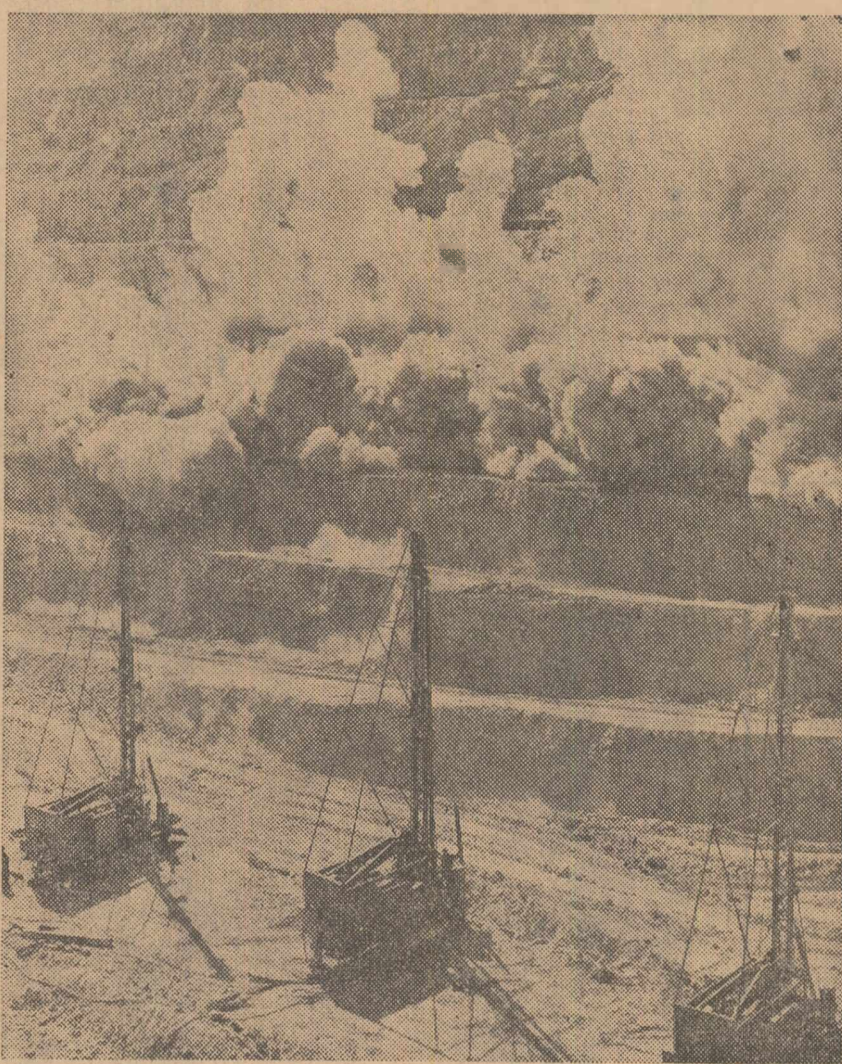
PARIS 16 — Corespondentul Agerpres, Al. Gheorghiu, transmite: La Paris s-au încheiat simbatic lucrările celui de-al 6-lea Congres mondial al orașelor înfrățite, care a avut ca temă: „Infrățirea și colaborarea intercomunală în slujba păcii între popoare”.

Congresul a adoptat o rezoluție-program, care se pronunță pentru promovarea și sprijinirea tuturor inițiativelor de pace, pentru colaborare și înțelegere internațională, pentru intensificarea contactelor intercomunale.

Printre celelalte rezoluții adoptate cu acest prilej se numără cea privind tineretul și educația. Rezoluția își însușește inițiativa României privind educarea tineretului. Considerând că o necesitate promovarea unei educații internaționale a tineretului, în

sprijinul idealurilor de pace, respect reciproc, înțelegere și colaborare între popoare, rezoluția face o serie de recomandări orașelor membre, în legătură cu mai buna cunoaștere între tineretul din diverse țări.

Congresul a ales apoi organele de conducere ale Federației mondiale a orașelor înfrățite. Ca președinte a fost ales Giorgio la Pira (Italia), iar Leopoldo Senghor a fost reales președinte de onoare. Printre membrii Consiliului executiv se află și Gheorghe Cambos, președintele Comitetului Executiv al Statului popular orășenesc Iași.

Curent antiamerican în Italia și saigoneză

Relatarea ziaristului Malcolm Browne

Ziaristul american Malcolm Browne, care a trăit timp de cinci ani în Vietnam de sud, în calitate de corespondent de război și care s-a reîntors de curând în Statele Unite, publică, în ultimul număr al revistei americane „True magazine”, un articol, în care face o amplă analiză a situației existente în armata regimului marionetă de la Saigon.

„Armata sud-vietnameză — își începe articolul Browne — este coruptă, incompetentă, antiamericană și, mai mult, americanii au înstrăduit-o cu metode de luptă absolut inadecuate. Mai numeroasă decât inamicul (a se citi forțele patriotice), mai bine echipată ca aceasta, continuă Browne — armata saigoneză este incapabilă să țină piept Vietcongului (Frontul Național de Eliberare — n. n.) și este obiectul nencrederei soldaților americani.”

În cursul îndelungatei mele

resursele morale autohtone au fost eliminate pentru a ceda locul războiului motorizat și operațiilor aeriene preconizate de americani.”

Browne reproșează, în continuare, generalilor sud-vietnamezi de a nu fi dect niște „stăpîni absoluți, de tip feudal, care administrează teritoriile pe care le ocupă, umplându-le, atunci când pot bucurarea și scăpând în mod frecvent de orice sancțiuni, deoarece guvernul militar de la Saigon nu este de loc în măsură, chiar și

cu ajutorul Statelor Unite, să se debaraseze de toți acești „puternici seniori”. Soldatul de răz, în schimb — afirmă Browne — este prost înarmat, insuficient alimentat, plin de ură față de americani și, dacă are și o familie, el este aproape forțat să recurgă la jaf, sau la alte procedee criminale pentru a-și asigura acesteia traiul.

1) Corectura sub formă felurite.

2) Neîncredere reciprocă — într-un cuvânt — scrie Browne — armata saigoneză este o armată antiamericană.

3) Vietcong-ii (patrioții — n. n.) s-au infiltrat în rândurile forțelor sud-vietnameze (saigoneze) întocmai ca „termitele” care-o buturașă putredă. Serviciile de informații americane — arată Browne — consideră că nu mai puțin de 30 la sută din numărul ofițerilor și soldaților sud-vietnamezi sînt simpatizanți ai Vietcong-ului (F.N.E.).

4) Ofițerii saigonezi le lipsește orice înșușiri necesare pentru a pune pe picioare o armată eficientă.

5) Americanii au indicat saigonezilor o tactică inadecvată: concepția luptei de guerrilă și

SAIGON 16 (Agerpres). — Sâmbătă, pentru a patra zi consecutiv, în delta fluviului Mekong au avut loc lupte de amploare între patrioți și unitățile de infanterie americană. Comandamentul american a concentrat în această zonă un efectiv de peste 4.000 de pușcași marini. De ambele părți au fost semnalate pierderi. Unitățile de patrioți au atacat, iar apoi au dispărut pe canalele și la adăpostul vegetației înalte din deltă. După cum remarcă un corespondent al agenției U.P.I., operațiunile desfășurate de trupele americane în delta Mekongului „au fost costisitoare”. 140 de soldați au fost uciși sau răniți, a fost doborât un reactor și au fost avariate trei nave grele de război americane. Comandamentul american, anunțând pierderile suferite, preciza în comunicat că acestea au fost cele mai grele lupte de la începutul războiului din Vietnam, în această provincie cunoscută ca bastion al forțelor patriotice.

Trepte de aramă

Peretele tăiat în trepte, înfățișat în fotografie, este al unui important zăcămint de minereu de cupru din Chile. Imaginea a fost luată chiar în momentul cînd dinamita a detunat, pentru a disloca o nouă cantitate de „brut”.

Situată de-a lungul țărmului Oceanului Pacific, în partea de sud-vest a continentului Americii de Sud, Republica Chile este o țară bogată nu numai în cupru, ci și în alte resurse: fier, argint, metale rare, petrol etc. În prezent, valorificarea economică a bogătiilor este concentrată în deosebi în extracția minereului de cupru, domeniu în care țara se află pe al doilea loc în ierarhia mondială. Exploatarea minereuri-

lor cuprifere se efectuează atît prin extracția la suprafață, așa cum se vede în fotografie, cît și în galerii subterane. Cele mai mari zăcămint de cupru se află la Chuquibambilla în desertul Atacama. Potrivit hotărîrii guvernului, statul chilian participă încă de anul trecut la exploatarea principalelor mine, alături de societățile străine, care pînă acum au exploatat singure aceste bogății. În urma investițiilor sporite, pentru următorii cinci ani

se prevede că producția de cupru să crească de la 550.000, la 1.100.000 tone anual.

În aceste zile, Republica Chile se pregătește să aniverseze Ziua Independenței, 18 septembrie, cînd, cu 157 de ani în urmă, poporul chilian a început lupta pentru eliberarea de sub stăpînirea colonială spaniolă, pentru libertate și independență politică și economică.

Comunicările prezentate și intervențiile specialiștilor din România s-au bucurat de interes și apreciere.

Aniversarea a 10 ani de la fondarea Asociației Internaționale de Cibernetică a fost marcată în cadrul lucrărilor congresului de o sesiune la care a luat parte și prof. Manea Mănescu, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, membrul delegației române, precum și Vasile Bigica însoțit cu afaceri a.i. al României la Bruxelles.

Salonul automobilului — securitate și criză

A cum câteva zile, s-a deschis la Frankfurt pe Main ediția 1967 a Salonului internațional de automobile care — organizat la fiecare doi ani — reprezintă o adevărată „paradă” a ingineriei tehnice, mergînd mină în mină cu o continuă diversificare a gamei de mașini. Observatorii sînt unanimi în aprecierea lor că Salonul actual se desfășoară deși cutia de viteze clasică nu pare să fi pierdut favoarea — încă preocupîndu-se — a publicului. Sî „Porsche” va apărea, deocînd, an, într-o versiune fără pedală de ambreaj. De asemenea, o serie de firme, ca Opel, Ford, B.M.W. (care a absorbit cunoscuta marcă Glas) au prezentat modele noi cu diferite ameliorări menite să atragă pe cumpărătorii, ținînd seama de faptul că industria automobilistică vest-germană s-a caracterizat printr-o pronunțată „letargie a vînzărilor”.

Standurile Renault, Citroen, Peugeot, Simca ocupă o suprafață întinsă. Fururile cunoscutului Renault 10 Major sînt prezente într-o nouă versiune, iar Renault 16 este însoțit de un alt marșarier, un semnalizator care arată dacă e pusă frîna de mîină etc. Pe fundalul unei păduri întinse, Citroen ilustrează eficacitatea unor fururi ce se rotesc odată cu direcția, iar Simca prezintă modele în culori de o rădăcină: fistic deschis de tot și ocră bătînd în portocaliu. Atrag atenția multe modele — reprezentînd tot atîtea stîluri de construcție — de la robustul FIAT-125 pînă la sprintera Honda N 600 de fabricație japoneză.

Dar scîlțirea cromului, înmulțirea cailor-putere, toată inventivitatea spectaculoasă — și uneori gratuită — nu pot estompa fundalul de criză pe care se desfășoară această paradă automobilistică. De la mașinile grese la Ford și pînă la dificultățile prin care trece industria constructoare de automobile britanică, greutățile în ceea ce privește desfacerea produselor — fapt care a dus la înfrigurata sporire a gamei lor — par să patroneze Salonul. Cîci — după cum se exprimă într-un editorial, ziarul vest-german Die Welt — în ciuda numărului mare de noi modele, experții nu se arată prea optimiști în ceea ce privește posibilitatea de a și le vinde în lunile care vin.

Comunicatul franco-austriac după vizita premierului Pompidou la Viena

VIENA 16 — Corespondentul Agerpres, P. Stăncescu, transmite: În comunicatul franco-austriac dat publicității sîmbătă, la încheierea vizitei primului ministru francez, Georges Pompidou, în Austria, se arată că Josef Klaus a subliniat din nou importanța pe care o dă țara sa stabilitărilor unor relații economice strîns între Austria și Piața comună, ținîndu-se seama de statutul de neutralitate permanentă a Austriei și de obligațiile care decurg din acesta. Pe de altă parte, comunicatul menționează că cei doi oameni

de stat și-au exprimat satisfacția pentru progresul obținut în sensul normalizării și intensificării relațiilor între Est și Vest, precum și pentru cooperarea mai strînsă între toate țările europene. Ei au fost de acord că este necesar să se depună în continuare eforturi în interesul Europei și al păcii.

În ce privește relațiile bilaterale, s-a subliniat necesitatea intensificării cooperării în toate domeniile în care cele două țări, îndeosebi în industrie, știință și cultură.